

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

GRUDZIEŃ 2021 Nr 5 [99] Cena 2 zł BIULETYN SAMORZĄDOWY

WWW.MSZANA.PL

FOT. UDOSTĘPNIONO Z ARCHIWUM ORKIESTRY DĘTEJ ECHO GÓR W KASINCE MAŁEJ

Życzenia świąteczne dla Mieszkańców i Gości Gminy Mszana Dolna STR. 2

Rozmowy o Zagórzanach na travelovelove.pl STR. 22

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej został otwarty! STR. 34

Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny,
Przy wzejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,
Ludzie gniazda wspólnego łamią chleb biblijny
Najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie.
Ten biały kruchy opłatek, pszenna kruszyna chleba,
a symbol wielkich rzeczy, symbol pokoju i nieba.
Na ziemię w noc wtuloną, Bóg schodzi jak przed wiekami.
Braćmi się znowu poczyńmy, przebaczymy krzywdy, gdy trzeba.
Podzielmy się opłatkiem, chlebem pokoju i nieba.

Wacław Rolicz-Lieder, „Do Stefana Georga, przesyłając mu opłatek”

**Życzenia zdrowych, pogodnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności w nadchodzącym roku 2022 życzą**

Bolesław Żaba
Wójt Gminy Mszana Dolna

Jan Chorągwicki
Przewodniczący
Rady Gminy Mszana dolna

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.
ISSN 1734-8978

11

16

Strażacy szkolili się na Śnieżnicy

16 października b. r. staraniem Zarządu Miejsko-Gminnego OSP w Mszanie Dolnej odbyły się ćwiczenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gmin: Mszana Dolna, Niedźwiedź i miasta Mszana Dolna. Na miejsce ćwiczeń wybrano Ośrodek Rekolekcyjny na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej. Treningiem kierował dh. Marek Szczypka, obecny Komendant Miejsko-Gminnej OSP.

47. Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Słaza”

Doroczna „Limanowska Słaza” to jedno z najważniejszych wydarzeń folklorystycznych w naszym regionie, które trwa nieprzerwanie od roku 1975 i przyciąga tłumy entuzjastów kultury ludowej. 47. edycja Festiwalu Folklorystycznego niedawno przeszła do historii. Przedstawiciele Gminy Mszana Dolna zawładnęli sceną Limanowskiego Domu Kultury.

WYDARZENIA

Czuwamy! Pamiętamy	4
103. rocznica odzyskania niepodległości	5
Koniec roku w inwestycjach	6

8

MiLA wędrowka po Miodnym Szlaku	8
Zagórzanie w telewizji!	10
Strażacy w Łagiewnikach	10
Strażacy szkolili się na Śnieżnicy	11
Najzdolniejsi uczniowie z Gminy Mszana Dolna otrzymali stypendia	12
Sukces akcji „Miej oko na skórę” w Mszanie Dolnej	13

14

Za nami kolejna wizyta studyjna na terenie Zagórzańskich Dziejzin	14
Wiktor Pajdzik piątym zawodnikiem w Europie	15
47. Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Słaza”	16
Świąteczny awans nauczycielki	17
Zagórzańska Msza św. powróciła	18
Ten dzień należał do Łętowian	19
„Echo Gór” zagrato dla Niepodległej	20
Rozmowy o Zagórzaniach na travelovelove.pl	22
Gmina Mszana Dolna z dofinansowaniem na rozwój szkolnej infrastruktury	31
Dofinansowanie dla Gminnej Biblioteki Publicznej	31

Święto Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Matej	32
Wysokie osiągnięcia zawodniczek z Olszówki	33
Jak nas widzą...	33
Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej został otwarty!	34
Cierpisz z powodu przemocy?	36

37

eMka nie tylko uczy i pomaga pacjentom	37
Zimowe utrzymanie dróg	39
Noworoczna Zagórzańska Msza św. w Lubomierzu	40

Czuwamy! Pamiętamy!

W październiku br. wykonano prace porządkowe przy obelisku, upamiętniającym ofiary egzekucji, która miała miejsce w grudniu 1943 r. w Kasinie Wielkiej.

Obelisk znajduje się na przeciwko cmentarza parafialnego w Kasinie Wielkiej. Urząd Gminy Mszana Dolna pozyskał darowiznę od Fundacji ORLEN, w ramach programu „Czuwamy! Pamiętamy!”, dzięki której wykonano drobne prace porządkowe przy pomniku, a także zamontowano dwie tablice informacyjne. W ramach prac wykonano także betonową wylewkę, zabezpieczającą podstawę pomnika przed wilgocią, oczyszczono obelisk z mchu, odnowiono metalowe napisy i krzyż, a także zakupiono nową podstawkę na znicze. Ponadto wycięto gałęzie, które zasłaniały dojsie do obelisku.

23 grudnia 1943 r. w pobliżu kościoła parafialnego w Kasinie Wielkiej, miała miejsce egzekucja gimnazjalistów przewiezionych z więzienia w Nowym Sączu. Niemieckie Gestapo rozstrzelało grupę młodych mężczyzn, których nazwiska nie są znane. Wydarzenie to miało miejsce w przeddzień wigilii Bożego Narodzenia. Ostatnią modlitwę przed egzekucją odprawił ówczesny administrator parafii – ks. Jan Gimiński. Wszystko odbyło się na oczach zastraszonych mieszkańców Kasiny, którzy zostali zmuszeni przez hitlerowców do obserwowania egzekucji. Ciała ofiar zostały zakopane w pobliżu miejsca zbrodni, a po kilku latach ekshumowane i przewiezione do zbiorowej mogiły znajdującej się na cmentarzu parafialnym w Mszanie Dolnej.

MONIKA HOMA

ORLEN
FUNDACJA

„W tym miejscu, 23 grudnia 1943 roku, niemieckie Gestapo dokonało masowej egzekucji dziewięciu młodych Polaków – gimnazjalistów, przywiezionych na miejsce zbrodni z więzienia w Nowym Sączu. Poniesli oni śmierć za akcje prowadzone przez oddziały partyzantów oraz zabicie niemieckich kolaborantów. Ostatnią modlitwę przed egzekucją poprowadził Ks. Jan Gimiński, ówczesny administrator parafii w Kasinie Wielkiej, który otrzymał od Gestapo rozkaz, by wyprowadzić parafian z kościoła na egzekucję. Miało to na celu zastraszanie miejscowej ludności. 21 kwietnia 1945 r. ciała ofiar zostały ekshumowane, a następnego dnia pogrzebane we wspólnej mogile na cmentarzu parafialnym w Mszanie Dolnej, przez Ks. Infułata Teofila Skalskiego, proboszcza parafii Mszana Dolna.”

Zrealizowano ze środków Fundacji ORLEN
w ramach Programu Czuwamy! Pamiętamy!
oraz środków Gminy Mszana Dolna

103. rocznica odzyskania niepodległości

W dniu 11 listopada, jak co roku, mieszkańcy miasta i gminy Mszana Dolna wspólnie obchodzili Święto Niepodległości.

Przed budynkiem remizy OSP w Mszanie Dolnej zebrał się przedstawiciele obydwu samorządów, na czele z wójtem gminy Mszana Dolna Bolesławem Żabą, zastępcą burmistrza miasta Michałem Grzeszczukiem oraz radnymi miasta i gminy Mszana Dolna, a także proboszczowie mszańskich parafii, poczty sztandarowe, członkowie ZS Strzelec i Orkiestra Dęta OSP Mszana Dolna.

Po przemówieniach władz, przedstawiciele ZS Strzelec wciągnęli flagę państwową na maszt, następnie przy akompaniamencie orkiestry uroczystie odśpiewano hymn państwowy. W dalszej części obchodów członek ZS Strzelec Dawid Ogiela odczytał Niepodległościowy Apel Pamięci. Zgromadzeni przemaszerowali na cmentarz parafialny, gdzie złożyli wiązanki i znicze przy mogiłach bohaterów walczących o wolną Ojczyznę. Hołd bohaterom oddali przedstawiciele gminy Mszana Dolna – wójt Bolesława Żaba, przewodniczący Rady Gminy Jan Chorągwicki, zastępca wójta Katarzyna Szybiak oraz liczne grono radnych gminy, a także przedstawiciele miasta Mszana Dolna, radni powiatowi, prezes Towarzystwa Ziemi Mszańskiej Franciszek Dziedzina oraz przedszkolaki w strojach regionalnych.

Kolejnym punktem obchodów była Msza św. dziękczynna za 103 lata niepodległości naszej Ojczyzny, odprawiona w kościele pw. św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej. Ks. Jerzy Rażny podczas homilii podkreślał m. in., że Ojczyzna to nie tylko ziemia, wyznaczona granicami, ale to przede wszystkim inni ludzie, a brak troski o wspólne dobro i przedkładanie prywatnych interesów ponad narodowe, jest prostą drogą do jej upadku.

Po Mszy św. miał miejsce koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Orkiestry Dętej OSP Mszana Dolna i chóru z parafii Miłosierdzia Bożego. Po południu liczna grupa mieszkańców wybrała się także na niepodległościowy spacer historyczny po Mszanie Dolnej zorganizowany przez Michała Wójcika.

MONIKA HOMA

Zmodernizowana droga na osiedlu Janówka w Rabie Niżnej

Koniec roku w inwestycjach

Koniec roku 2021 w obszarze inwestycji gminnych upływa na przygotowaniach do rozpoczęcia budowy szkoły w Olszówce. To czas podejmowania decyzji, wstuchiwania się w głosy wszystkich stron zainteresowanych funkcjonowaniem szkoły.

Pomimo wrażenia, że uzgodnienia toczą się w cieniu konfliktu z mieszkańcami Olszówki na uwagę zasługuje fakt, że społeczność sołectwa jest bardzo zaangażowana w sprawę budowy szkoły, sygnalizuje swoje obawy i oczekiwania,

domaga się respektowania potrzeb rodziców i dzieci. Trwa dyskusja, lecz wszystkim przyświeca jeden cel – zorganizowanie nauczania dzieci w taki sposób, żeby były bezpieczne, nie poniosły strat i mogły się harmonijnie rozwijać, ucząc się w utrudnionych warunkach. Z perspektywy gminy kwestia bezpieczeństwa jest priorytetowa. Przewyższa znaczeniem kwestię kosztów finansowych, które Gmina poniesie w związku z prowadzeniem inwestycji. Wspólnie z Radnymi Gminy, przedstawicielami sołectwa, rodzicami uczniów,

nauczycielami i pracownikami szkoły, a przede wszystkim ze specjalistami w dziedzinie budownictwa szukamy porozumienia, negocjujemy w celu wypracowania optymalnego, możliwego do zrealizowania planu działania. Poszukiwanie takiego modelu staje się przedmiotem dyskusji na różnych forach i gremiach. Trwają konsultacje pracowników Referatu Inwestycji z ekspertami budowlanymi, projektantami, zaangażowane jest Małopolskie Kuratorium Oświaty i pracownicy Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół. Dopóki rozmawiamy możliwe jest znalezienie najlepszego rozwiązania.

Gorący i niespokojny koniec mijającego roku nie powinien nam jednak przesłonić radości z sukcesów, w postaci zakończonych inwestycji. Za duży sukces uznać można zakończenie budowy, wyposażenie i oddanie do użytkowania budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej. Od pierwszego grudnia przyjeżdżają tam uczestnicy, którzy rządzą tu sobie drugi dom – mają szansę na stworzenie więzi społecznych, mogą robić atrakcyjne rzeczy w towarzystwie innych uczestników i pracowników domu, doskonalić własną sprawność i samodzielność. Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z wysokiej klasy sprzętów, wyposażenia i pomocy wykwalifikowanych pracowników. Również dla opiekunów osób z niepełnosprawnością powstanie placówki dziennej opieki jest nieocenioną pomocą.

Miłym akcentem ostatniego kwartału bieżącego roku było zakończenie i oddanie do użytkowania nowego placu zabaw przy Zespole Placówek Oświatowych w Kasince Małej. Całkowita wartość tej inwestycji wyniosła 312 969,00 zł. Zadanie zostało wykonane dzięki dofinansowaniu

Nowy plac zabaw w Kasince Małej

z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 224 000,00 zł, pozostałe środki pochodziły z funduszy własnych Gminy Mszana Dolna.

Mieszkańcy Raby Niżnej mogą się cieszyć zmodernizowaną drogą do osiedla Janówka. Wartość inwestycji zamknięta się w kwocie 333 330,62 zł, droga

Wyremontowany dach sali gimnastycznej w Łętowiec

Świetlica w Środowiskowym Domu Samopomocy w Mszanie Górnej

w całości została wyremontowana ze środków własnych gminy.

Podobnie w Kasince Małej, gdzie wykonano remont drogi do Szkoły Podstawowej nr 3 – na osiedlu Żabówka. Wartość inwestycji wyniosła 146 564,59 zł – zapłacono ze środków własnych Gminy Mszana Dolna.

Pozostałe inwestycje są w trakcie realizacji, niektóre z nich zaplanowano w perspektywie wieloletniej. O ich zakończeniu poinformujemy czytelników w kolejnych wydaniach gazety Nasza Gmina Mszana Dolna.

ANNA PETRYCKA, Pracownicy Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych

MiLA wędrówka po Miodnym Szlaku

Nie od dziś wiadomo, że współpraca się opłaca. O jej zakresie, sieciowaniu marek lokalnych i wspólnych przedsięwzięciach promocyjnych podczas dwudniowej wizyty stażowej na Sądeckczyźnie dyskutowali przedstawiciele Zagórzańskich Dziejzin z kreatorami dwóch małopolskich marek lokalnych: Miodnego Szlaku i Karpatingu.

Zagórzanie, goszczący w ramach rewizyty zorganizowanej przez Miodny Szlak na terenie Powiatu Nowosądeckiego spotkali się tam również ze Stowarzyszeniem Skrawek Nieba (reprezentującym Karpating) oraz Fundacją Miejsce i Ludzi Aktywnych MiLA. W progach Miodnego Szlaku swoich gości powitał sam Starosta Nowosądecki Marek Kwiatkowski, który wraz z Justyną Tokarczyk Dyrektorem Biura Promocji Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu, skupił się na prezentacji marki

„Sądeckie zaprasza” kreowanej przez ten samorząd, a rozwijającej się we współpracy z Miodnym Szlakiem. Gospodarzy wizyty na spotkaniu reprezentowała Renata Stelmach, Prezes Fundacji Po Zdrowie do Natury, inicjator tej marki. To właśnie w tym miejscu wytrysło źródło wspólnych działań promocyjnych zaprzyjaźnionych marek lokalnych.

Wszystkie odwiedzane podczas spotkania miejsca otwierał jeden klucz – były to podmioty pretendujące do uzyskania Znak Promocyjnego Miodny Szlak. Kreatorzy Zagórzańskich Dziejzin, którzy złożyli wniosek o uzyskanie Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziejziny, mogli się osobiście przekonać jak ich sąsiedzi przygotowują się do wdrożenia markowego znaku.

A kraina ta – wbrew nazwie – okazała się być nie tylko miodem płynąca... Uczestnicy wizyty stażowej zobaczyli Muzeum Młynarstwa, Techniki i Rzemiosła Wiejskiego im. Józefa Winiar-

skiego działające w ramach Osady Młyńskiej w Roztoce – Brzezinach; lokalnych smaków spróbowali w restauracji Gościniec Galicyjski działającej na terenie Miasteczka Galicyjskiego w Nowym Sączu; z historią regionu spotkali się w Muzeum Lachów Sądeckich w Podegrodziu, a w Naszacowicach odwiedzili gościnne progi Wiejskiej Galerii Malarstwa Kazimierza Twarowskiego. Ten magiczny klucz otworzył im również drzwi Bratkowej Chaty w Binczarowej, gdzie przy kolacji snuto plany współpracy pomiędzy markami lokalnymi w Subregionie Sądeckim. Podróżując po Miodnym Szlaku nie można było pominąć dziedzictwa regionu. Zagórzanie spotkali się z nim w Powroźniku – polemkowskiej wsi, nawiązującej swoją nazwą do rzemieślników wykonujących liny i powrozy z lnu, konopi i juty. Tam zwiedzili drewnianą cerkiew z 1604 roku, której patronuje św. Jakub Młodszy Apostoł (obiekt wpisany jest na Listę Światowe-

go Dziedzictwa Kulturowego UNESCO). Przybyszów podjęto też w ośrodku RyterSKI. Przyrodę Sądeczyny, ozdobioną kolorami jesieni, goście Miodnego Szlaku podziwiali przejeżdżając malowniczą Doliną Popradu oraz rozkoszując się panoramami rozciągającymi się z pięknie usytuowanej platformy widokowej – ślimaka w Woli Kroguleckiej. Pasma Radziejowej, Dolina Popradu i Beskid Wyspowy skąpane w tym dniu w lekkiej mżawce i gdzieś niedługo ścielącymi się mgłami wyglądały iście bajkowo... Wisienką na tym miodnym torcie było spotkanie w Centrum Edukacyjnym Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

– *Mieliśmy wielkie szczęście, ponieważ w naszej wędrówce Miodnym Szlakiem towarzyszyła nam Maria Pierzga (osoba, której nazwisko bardzo wpisuje się w sądecką markę lokalną;-) – przewodnik beskidzki, prawdziwa chodząca encyklopedia wiedzy wszelkiej – wspominają Zagórzanie. Dzięki jej obecności doowiedzieliśmy się wielu ciekawostek dot. całych Beskidów i nie przejechaliśmy obojętnie obok żadnej z atrakcji. Mogliśmy np. zobaczyć gdzie oddycha... piekło! Tak, tak właśnie mówi się tutaj o suchej ekshalacji gazowej w źródle szczelinowym „Bulgotka”, zlokalizowanym w Jastrzębiku, przy drodze do Złoc-*

kiego... Niezwykle ciepło i dobro ukryte w jej osobowości, jak w prawdziwej miodnej pierzdze, spowodowało, że na Sądeczynie czuliśmy się jak u mamy!

Organizatorką pobytu Zagórzanek na terenie Miodnego Szlaku była Olga Gałek, Wiceprezes Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych MiLA, specjalistka w zakresie marek lokalnych. Wizyta stażowa dot. inicjatyw ekonomii społecznej skierowana była do uczestni-

ków projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020 w ramach Priorytetu IX „Region Spójny Społecznie”, Działanie 9.3. „Wsparcie Ekonomii Społecznej”.

MAGDA POLAŃSKA

Fot. Olga Gałek, Magda Polańska

Zagórzanie w telewizji!

2 grudnia b.r. na antenie TVP 3 Kraków wyemitowany został reportaż, w którym wystąpili Partnerzy Zagórzańskich Dziejzin.

Cztery zagórzańskie potrawy – sapa, zupa z korpeli na mleku, razowy kołoc na słono i pierogi z suszonymi śliwkami stały się przykładem innowa-

cyjnych form funkcjonowania krótkich łańcuchów dostaw żywności i produktu lokalnego w działaniach kół gospodyń wiejskich.

Pod koniec października w nagraniu reportażu wzięły udział „dziedzinne” stowarzyszenia: Śwarne Baki z KGW Łętowe oraz kapela rodziny Kościelniaków z Olszówki działająca w ramach Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrloł z Olszówki. Studio nagrań zorganizowano w gościnnych progach Moniki i Józefa Kościelniaków.

Link do emisji odcinka dostępny jest na profilu FB Zagórzańskie Dziejziny.

Operacja „Innowacyjne formy funkcjonowania krótkich łańcuchów dostaw żywności – Produkt lokalny w działaniach kół gospodyń wiejskich” realizowana jest przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach. Reportaż zrealizował zespół TVP 3 Kraków.

MAGDA POLAŃSKA

Świętowali 100-lecie OSPRP w Łagiewnikach

W niedzielę 17 października w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach miała miejsce 20 pielgrzymka strażaków województwa małopolskiego, połączona z wojewódzkimi uroczystościami jubileuszowymi 100-lecia działalności Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Przed Mszą św. odbył się uroczysty apel z okazji 100-lecia Związku OSPRP. Mszy św. przewodniczył i wygłosił Słowo Boże biskup pomocniczy krakowski – Janusz Mastalski.

W uroczystościach uczestniczyła delegacja OSP Kasinka Mała z poczem sztandarowym.

DR. MAREK SZCZYPKA

Strażacy szkolili się na Śnieżnicy

16 października b. r. staraniem Zarządu Miejsko-Gminnego OSP w Mszanie Dolnej odbyły się ćwiczenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gmin: Mszana Dolna, Niedźwiedź i miasta Mszana Dolna. Na miejsce ćwiczeń wybrano Ośrodek Rekolekcyjny na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej. Treningiem kierował dh. Marek Szczypka, obecny Komendant Miejsko-Gminnej OSP.

- zapoznanie strażaków z charakterystyką obiektu;
- trening działań ratowniczych z prowadzeniem ewakuacji i udzielania pomocy przedmedycznej;
- sprawdzenie możliwości taktyczno-bojowych jednostek OSP związanych z podawaniem i przetłaczaniem wody na duże odległości;
- doskonalenie wiedzy i wdrażanie zasad bezpiecznej pracy podczas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.

Tematem ćwiczeń był potencjalny pożar budynków na terenie ośrodka rekolekcyjnego w Kasinie Wielkiej.

Ćwiczenia rozpoczęły się zbiórką o godz. 8.30. Po odprawie pojazdy udały się na miejsce zaplanowanych ćwiczeń. Ze względu na zniszczoną drogę do akcji zostały skierowane pojazdy lekkie, terenowe, które dowoziły ratowników oraz sprzęt na miejsce ćwiczeń.

Celem ćwiczeń było:

- pogłębienie wiedzy teoretycznej i praktycznej, związanej z prowadzeniem działań gaśniczych w obiektach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej;

W ćwiczeniach brał udział również przedstawiciel Komendanta Powiatowego PSP w Limanowej mł. brg. Krzysztof Hybel, wójt gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba oraz przedstawiciel urzędu gminy Józef Duda. Trening umiejętności praktycznych zakończył się oceną dokonaną przez mł. brg. Krzysztofa Hybla oraz wspólnym podsumowaniem.

OSP Kasina Wielka przygotowała strażacką grochówkę.

Składam podziękowanie za udostępnienie miejsca do ćwiczeń ks. Maciejowi Ściborowi, który jest obecnie gospodarzem na Śnieżnicy. Dziękuję również mł. brg. Krzysztofowi Hyblowi z Komendy PSP w Limanowej, wójtowi Bolesławowi Żabie za pomoc w przygotowaniu ćwiczeń, a st. kpt. Wojciechowi Bogaczowi oraz wszystkim druhom z OSP za udział w ćwiczeniach.

Komendant Miejsko – Gminnej OSP
DH. MAREK SZCZYPKA

Fot. Józef Duda

Najzdolniejsi uczniowie z Gminy Mszana Dolna otrzymali stypendia

Blisko sześćdziesięciu uczniów i absolwentów szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Mszana Dolna, otrzymało stypendia naukowe Wójta Gminy Mszana Dolna przyznawane za wysokie wyniki w nauce i osiągnięcia w roku szkolnym 2020/2021.

Chcesz być czymś w życiu, to się ucz, abyś nie zginął w tłumie, nauka to potęgi klucz, w tym moc, co więcej umie.

Ignacy Baliński

W tym roku, tak jak w ubiegłym, ze względu na ograniczenia sanitarne nie było uroczystego wręczania stypendium na sali obrad podczas sesji Rady Gminy Mszana Dolna. Listy gratulacyjne wraz z dyplomami zostały uroczystie rozdane uczniom przez Wójta Gminy Mszana Dolna – Bolesława Żabę oraz Zastępcę Wójta Gminy Mszana Dolna – Katarzynę Szybiak w szkołach, podczas szkolnych uroczystości. Na liście nagrodzonych znalazło się 59 uczniów, którzy otrzymali nagrody pieniężne na łączną kwotę 32.200,00 zł.

Niezwykłym osiągnięciem może poszczycić się stypendysta Miłosz Malarz, uczeń Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej, który miniony rok szkolny zakończył ze średnią ocen 6,00.

Celem nagrodzenia uczniów pracowitych i najzdolniejszych jest budowanie ich motywacji, docenienie pracy ich rodziców, a także zaangażowania nauczycieli.

Serdecznie gratulujemy wszystkim nagrodzonym uczniom osiągnięć, życzymy dalszych sukcesów edukacyjnych oraz wytrwałości w realizacji zamierzeń.

**Stypendium za rok szkolny 2020/2021 otrzymali:
Zespół Placówek Oświatowych
w Rabie Niżnej:**

1. Roksana Brzezicka,

Stypendyści z Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 2 w Mszanie Górnej

Stypendyści ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Kasince Małej

2. Julia Kubowicz,
3. Weronika Wsół,
4. Radostaw Fałdziński,
5. Marcin Fałdziński
**Zespół Placówek Oświatowych
w Kasince Małej**

1. Izabela Malec,
2. Kamil Cieżak,
3. Anna Dymała,
4. Anna Płoskonka,
5. Bartłomiej Szczypka,
6. Adam Jakubiak,
7. Marcel Rapacz

**Szkoła Podstawowa nr 2
w Kasince Małej**

1. Patrycja Klimara,
2. Gabriel Mądrala,
3. Patryk Kołodziejczyk,
4. Aleksandra Zięba
5. Zuzanna Zięba

**Szkoła Podstawowa nr 3
w Kasince Małej**

1. Mateusz Filipiak,
2. Joanna Nawara,
3. Michał Nawara,
4. Agnieszka Niedosiał

Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu

1. Anna Dawiec,
2. Ewelina Wojtyczka,
3. Amelia Jurkowska,
4. Martyna Wojtyczka,
5. Bartłomiej Złydaszyk,
6. Julia Złydaszyk

Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu

1. Gabriela Czerwińska,
2. Magdalena Czerwińska

Szkoła Podstawowa w Łętowem

1. Julia Węglarz,
2. Anna Niedojad

Szkoła Podstawowa w Glisnem

1. Jakub Sater
2. Gabriela Oleksy,
3. Wojciech Oleksy

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Mszanie Górnej

1. Radosław Kubik

Zespół Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej

1. Milena Nalepa,
2. Oliwia Niedośpiąt,
3. Miłosz Malarz,
4. Aleksandra Albrzykowska,
5. Sabina Sobczak,
6. Kacper Sobczak,
7. Jan Flig,
8. Milena Trybus

Zespół Szkoły i Przedszkola w Łostówce

1. Michał Stożek,
2. Wojciech Wojtas,
3. Patrycja Ligas

Zespół Szkoły i Przedszkola w Olszówce

1. Piotr Żmuda

Zespół Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej

1. Zuzanna Kaleta,
2. Aleksandra Waluś,
3. Jakub Waluś,
4. Antonina Pałgan,
5. Aleksandra Łacny,
6. Jakub Ślaga,
7. Maria Skowronek,
8. Natalia Łacna,
9. Marcelina Cichorz,
10. Kacper Grygiel,
11. Roksana Ceklarsz

Zespół Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej

1. Zuzanna Szczyпка

MAŁGORZATA LUPA

FOT. DOMINIKA BIEN

Sukces akcji „Miej oko na skórę” w Mszanie Dolnej

Blisko 200 osób wzięło udział w akcji „Miej oko na skórę”, która odbyła się w drugą niedzielę października w Mszanie Dolnej, w powiecie limanowskim.

Pomimo chłodnej, ale słonecznej jesiennej pogody, mieszkańcy gminy chętnie przyszedli z całymi rodzinami sprawdzić niepokojące znamiona na swojej skórze w mobilnym gabinecie, który przyjechał do miasta. W rezultacie kilkanaście osób zostało skierowanych na pilne wycięcie zmiany z powodu podejrzenia nowotworu skóry, w tym cztery z podejrzeniem czerniaka.

(...)

Czerniak to złośliwy nowotwór skóry, który bywa bardzo agresywny. Do najczęstszych czynników wpływających na jego rozwój zaliczamy przede wszystkim długotrwałą i powtarzającą się ekspozycję na promienie słoneczne, jasną karnację, piegi, dużą liczbę znamion czy wiek. Nie bez znaczenia jest również to, czy w rodzinie pojawiły się już przypadki czerniaka.(...)

Akcja badań dermatoskopowych w Mszanie Dolnej odbyła się w ramach kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Miej oko na skórę”, która ma za zadanie podkreślić konieczność odpowiedzialnego korzystania ze słońca oraz regularnej kontroli znamion na skórze.

To była już druga tego typu akcja w tym roku. Podobnie jak w Pacanowie, gdzie byliśmy w czerwcu, frekwencja i tym razem przerosła nasze oczekiwania. Dziękujemy wszystkim za rozpowszechnianie informacji o wy-

darzeniu – lokalnym władzom, instytucjom i mediom, a w szczególności Wójtowi Gminy Mszana Dolna, który objął patronat nad wydarzeniem. Jesteśmy pod wrażeniem postawy mieszkańców, którzy pokazali, jak bardzo są odpowiedzialni. Sami po wizycie w mobilnym gabinecie spontanicznie zapraszali rodzinę i znajomych do przyścia na badania. Dziesiątki osób przychodziły z informacją, że są u nas właśnie z takiego polecenia. – powiedział Szymon Bubiłek, Członek Zarządu Stowarzyszenia Pomocy Chorym na Mięsaaki i Czerniaki Sarcoma, organizatora akcji.

Cieszymy się, że organizatorzy akcji wybrali naszą gminę i odwiedzili nas z dermobusem w ramach kampanii. Była to świetna okazja i szansa dla naszej społeczności, aby móc skorzystać z bezpłatnej wizyty u dermatologa. Co ważne – bez skierowania. To dobrze, że wielu z nas mogło sprawdzić to, co nas niepokoi i utwierdzić się, że zmiany nie są groźne. I tym samym odetchnąć z ulgą. Trzymam kciuki za szybki powrót do zdrowia, za tych z nas, którzy zostali skierowani do dalszej diagnostyki. – powiedział Bolesław Żaba, wójt Gminy Mszana Dolna.

Mecenasem kampanii „Miej oko na skórę” organizowanej przez Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Mięsaaki i Czerniaki Sarcoma jest firma Novartis, partnerami akcji są Akademia Czerniaka, Fundacja Gwiazda Nadziei, Rak&Roll oraz Polskie Amazonki Ruch Społeczny, a honorowy patronat objął nad nią Urząd Gminy Mszana Dolna.

WWW.MSZANA.PL

Za nami kolejna wizyta studyjna na terenie Zagórzańskich Dziedzin

Cóż to były za dni! Za nami kolejna wizyta studyjna na terenie Zagórzańskich Dziedzin. Tym razem, w dniach 8-9.11.2021 r., gościliśmy przedstawicieli Gminy Obrazów z woj. świętokrzyskiego w powiecie sandomierskim.

Nasi goście, na czele z Panem Wójtem Gminy Obrazów Krzysztofem Tworkiem, przewodniczącą i wiceprzewodniczącą Rady Gminy Obrazów, pracownikami biblioteki oraz domu kultury i czynnie działającymi przedstawicielami organizacji pozarządowych, przez dwa dni poznawali trud wyzwania realizacji oraz piękno efektów stworzonej marki Zagórzańskie Dziedziny. Wizyta naszych gości odbyła się w ramach projektu „W GBP lokalnie, blisko i fajnie” – realizowanym w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Blisko 2.0.

Powitanie gości miało miejsce w hotelu Janda Resort & Conference w Mszanie Dolnej, gdzie zostali ugośczeni pysznym obiadem, przez Koło Gospodyń Wiejskich Paradne Gosposie z Kasinki Małej. To już tam zaczęły się pierwsze rozmowy i wzajemne poznanie. Nic tak nie zbliża jak dobra strawa, a gosposie spisały się na medal – o przygotowanym przez gospodynie żurku, mówiło się przez całą wizytę.

Po obiedzie odbył się spacer po mieście Mszana Dolna, aby móc pokazać gościom kawałek zagórzańskiej ziemi. Spacer poprowadził do Urzędu Gminy Mszana Dolna, gdzie odbyło się spotkanie z przedstawicielami zagórzańskich samorządów: Bolesławem Żabą – Wójtem Gminy Mszana Dolna – inicjatorem i koordynatorem marki lokalnej Zagó-

rzańskie Dziedziny i Rafałem Rusnakiem – Wójtem Gminy Niedźwiedź. Podczas prezentacji marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny, która jest narzędziem promocji regionu, wysokiej jakości produktów, usług i inicjatyw związanych z tym regionem, oferowanych i realizowanych przez lokalnych twórców, usługodawców oraz instytucje i podmioty ekonomii społecznej, nasi przedstawiciele bardzo mocno zwrócili uwagę na współpracę samorządów, przez co mówimy dzisiaj o sukcesie marki, tworzonej przez wszystkie podmioty oraz partnerów. Podczas prezentacji przedstawiona została również oferta warsztatowa Zagórzańskich Dziedzin (obecnie 49 różnorodnych warsztatów edukacyjnych bazujących na lokalnym dziedzictwie przyrodniczym, kulturowym, kulinarnym, artystycznym oraz sportowym; realizowanych na obszarach górskich

i podgórskich, z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego i kulturowego, w oparciu o walory naturalne i zasoby lokalne, produkty markowe). W trakcie wspólnych rozmów nie zabrakło ogromu pytań ze strony przyjezdnych gości, o partnerstwo oraz funkcjonowanie marki na wielu szczeblach jej obecnych działań. Ponadto, nasi goście zwrócili uwagę na wiele aspektów, proponując z własnego doświadczenia mnóstwo pomysłów, które z pewnością zostaną przeanalizowane, przecież uczymy się od siebie wzajemnie.

Na koniec prezentacji, Stowarzyszenie Kierunek Przyszłość – jeden z Partnerów marki Zagórzańskie Dziedziny, prowadzący m. in. warsztaty edukacyjne przy zastosowaniu zróżnicowanych działań innowacyjności, współpracujący przy tworzeniu oferty Zagórzańskich Dziedzin, tworzący Zagórzańskie Cen-

trum Wolontariatu obejmujące trzy zagórzańskie samorządy: Gminę Mszana Dolna, Miasto Mszana Dolna i Gminę Niedźwiedź; organizacje pozarządowe działające na tym terenie; placówki oświatowe i wszystkie grupy zagórzańskich beneficjentów, m. in. seniorów, osoby niepełnosprawne, matki z dziećmi, dzieci i młodzież, zaprezentowało owoce współpracy wynikające z partnerstwa oraz możliwości dalszego rozwoju.

W urzędzie gminy na zaproszonych gości czekała pyszna kawka, do której zabraknąć nie mogło zawiązaną z powidłem śliwkowym, nagrodzonego I miejscem w ramach konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”, podczas ogólnopolskiego konkursu na najlepszy produkt żywnościowy oraz na najlepsze danie i potrawę regionalną i lokalną, którego finał dla Małopolski odbył się podczas Agropromocji 2019.

Po powrocie do hotelu, goście mieli okazję spotkać się z p. Teofilą Latoś – Prezesem Polskiego Centrum Ludoznawczego w Mszanie Dolnej, która podzieliła się ogromem wiedzy na temat zagórzańskiego stroju oraz naszej rodzimej tradycji. Po jej występie, na stole zagościły produkty od rolników z Zagórzańskich Dziedzin. Uczestnicy wizyty studyjnej po raz kolejny „smakowali” region, a nasze Śwane

Babki przygotowały pierogi ze śliwką – produkt regionalny, który jako jeden z czterech został zgłoszony na listę produktów regionalnych.

Do spotkania przygrywała zagórzańska kapela Rodziny Kościelniaków, w tradycyjnych, zagórzańskich strojach, prezentująca zagórzańskie tradycje muzyczne i taneczne, tworząca bogatą ofertę kulturową w ramach Stowarzyszenia Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrylom z Olszówki. Przeprowadzone zostały również warsztaty tańca regionalnego „Pieca zadym nie troncojcie”, gdzie tańcom i śpiewom nie było końca.

Kolejny dzień przyniósł nowe atrakcje. Mimo, że pogoda nie rozpieszczała i chłód był odczuwalny, to pełni entuzjazmu po sytym śniadanku goście wyruszyli w podróż, zmieniając tym razem gminy. Zwiedzanie rozpoczęło się w Gorczańskim Parku Narodowym, gdzie grupa zobaczyła piękną wystawę przyrodniczą oraz wybrała się na spacer po parku dworskim hrabiów Wodzickich, w towarzystwie przewodnika.

Następnie, lekko zmarznięci uczestnicy wizyty studyjnej, pojechali na spotkanie do Gminnej Biblioteki i Ośrodka Kultury w Niedźwiedziu, gdzie czekali na nich przedstawiciele Gminy – wójt Rafał Rusnak, sekretarz Justyna Łabuz, wiceprzewodniczący rady – Franciszek

Rapciak oraz przedstawiciele GBiOK. Rozmowy przy wspólnym stole, wymiana doświadczeń, spostrzeżeń, wspólnych wartości, które dbają o rozwój lokalnej społeczności wybrzmiały bardzo mocno. Nasi goście, zobaczyć mogli zarówno salę konferencyjną, jak i bibliotekę. Z trudem było się rozstać, a w progach budynku wymieniali jeszcze ostatnie zdania.

Ostatnim punktem wizyty była Orkanówka – dom rodzinny Władysława Orkana, wybitnego, pisarza, poety i publicysty. Drewniana willa wzniesiona została w stylu podhalańskim. Trzy werandy, piętro z pokojami dla gości oraz ciekawy front złożyły się na oryginalny wygląd budynku. Orkanówka stała się miejscem spotkań wybitnych postaci, będących jednocześnie przyjaciółmi Orkana. To właśnie tutaj wzruszenie dało się odczuć, a uciekający czas chciał się zatrzymać.

To był niesamowicie intensywny, ale piękny i inspirujący czas. Zarówno przedstawiciele Gminy Obrazów z panem Wójtem na czele, jak i cała załoga Zagórzańskich Dziedzin, wyszli przepelnieni inspiracjami. Podczas pożegnania bardzo mocno wybrzmiało, nie „do widzenia”, ale „do zobaczenia znów”!

KAROLINA MARIA ZAPAŁA

Fot. Monika Homa

Wiktor Pajdzik piątym zawodnikiem w Europie

W dniach 13-16 listopada b. r. w Sarajewie rozegrane zostały Mistrzostwa Europy juniorów w Taekwondo Olimpijskim. W zawodach startował zawodnik UKS KORYO Mszana Dolna, Wiktor Pajdzik (kategoria +78kg).

Zagórzanin w pierwszej walce pokonał bardzo mocnego zawodnika z Turcji; w drugiej walce i tej rozegranej o wejście w strefę medalową uległ nieznacznie zawodnikowi z Hiszpanii.

Ostatecznie z Mistrzostw Europy Juniorów wrócił z V miejscem.

Mamy lekki niedosyt bo medal był w zasięgu Wiktora – podkreśla trener mszańskich taekwondzistów. Najważniejsze jednak to zdobyte doświadczenie i obycie się na imprezie mistrzowskiej. Na pewno zaprocentuje to w najbliższych startach kadrowych i klubowych. Naszemu koleżdzie gratulujemy świetnych walk i V miejsca Mistrzostw Europy.

ZBIGNIEW KARPIERZ

47. Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Śłaza”

Doroczna „Limanowska Śłaza” to jedno z najważniejszych wydarzeń folklorystycznych w naszym regionie, które trwa nieprzerwanie od roku 1975 i przyciąga tłumy entuzjastów kultury ludowej. 47. edycja Festiwalu Folklorystycznego niedawno przeszła do historii. Przedstawiciele Gminy Mszana Dolna zawładnęli sceną Limanowskiego Domu Kultury, co przelożyło się na liczne nagrody i wyróżnienia.

Sukcesy uczennic z Łostówki

5 listopada b. r. uczennice Zespołu Szkoły i Przedszkola w Łostówce wzięły udział w Festiwalu Folklorystycznym „Limanowska Śłaza”.

W Limanowskim Domu Kultury uczennice klas II i III, w składzie: Iga Dudzik, Natalia Kordeczka, Ewelina Niedośpiał oraz Alicja Kucharczyk, wystąpiły w kategorii grup śpiewających dzieci- grupa śpiewacza „Łostowianki”. W kategorii śpiew solowy dzieci wystąpiła uczennica klasy VII- Karolina Wadyl. „Łostowianki” zaśpiewały 3 utwory ludowe: „Uśnijże, mi usnij”, „Paso jo se paso” oraz „Zagroję mi muzycko”.

Karolina Wadyl wykonała piosenki: „Jak jo se zaśpiewom”, „Hej po dolinie i po lesie”, „Siwy koń”.

Dziewczynki do występu przygotowała Pani Krystyna Komaś, która zadbała zarówno o stronę wokalną, a także przepiękne stroje dziewczęce, jak na małe Zagórzanki przystało. „Łostowianki” brawurowo zaśpiewały piosenki, zdobywając I miejsce w swojej kategorii. Nie po raz pierwszy w tym roku Karolina Wadyl, dzięki swojemu talentowi wokalnemu odniosła sukces zdobywając III miejsce.

MAŁGORZATA DUDZIK

Dolina Mszanki z nagrodą Grand Prix 47. „Limanowskiej Śłazy”!

Występy artystyczne w rozmaitych kategoriach oceniała Komisja konkursowa w składzie:

dr Bożena Lewandowska – etnomuzykolog

Jadwiga Adamczyk – muzyk, folklorysta

dr Artur Czesak – językoznawca, dialektolog,

Benedykt Kafel – etnograf

Patryk Rutkowski – choreograf, etnolog

Jurorzy przyznali Zagórzanom również wiele innych nagród i wyróżnień w następujących kategoriach:

ZESPOŁY REGIONALNE:

Dorośli: GRAND PRIX konkursu i nagroda pieniężna w kwocie 3000 zł: Zespół Regionalny DOLINA MSZANKI z Mszany Górnej.

Młodzież: I miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 800 zł: Zespół Regionalny DOLINA MSZANKI

MUZYKI LUDOWE:

Dorośli: II miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 400 zł: DOLINA MSZANKI i KASINIANIE-ZAGÓRZANIE z Kaszyny Wielkiej.

Dyplom za udział oraz okolicznościowy upominek: muzyka KOŚCIELNIOKI z Olszówki.

Młodzież: I miejsce i nagroda rzeczowa: muzyka DOLINA MSZANKI

Dzieci: I miejsce i nagroda rzeczowa: muzyka DZIOPKI Z LUBOMIERZA.

INSTRUMENTALIŚCI LUDOWI:

Dzieci: I miejsce: Kamila Pajdzik z Lubomierza.

ŚPIEW SOLOWY:

Dorośli: III miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 80 zł: Maria Nawara z Olszówki, **Dzieci:** III miejsce i nagroda rzeczowa: Karolina Wadył z Łostówki.

GRUPY ŚPIEWACZE:

Dorośli: II miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 150 zł: żeńska grupa śpiewacza zespołu KASINIANIE-ZAGÓRZANIE. III miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 100 zł: DOLINA MSZANKI

Młodzież: I miejsce i nagroda rzeczowa: DOLINA MSZANKI, II miejsce i nagroda rzeczowa: OLSZOWIANIE

Dzieci: I miejsce i nagroda rzeczowa: ŁOSTOWIANKI z Łostówki i OLSZOWIANIE z Olszówki.

Wyróżnienie: KGW Olszówka

GAWĘDZIARZE:

Dorośli: III miejsce i nagroda pieniężna w wysokości 80 zł: Patryk Grzędziak z Mszany Górnej, Anna Pulka z Łostówki i Norbert Grzyb z Kasinki Małej.

Gratulujemy wszystkim spektakularnych sukcesów!

MONIKA HOMA

Fot. M.Dudzik, profil Facebook Dolina Mszanki

Świąteczny awans nauczycielki

Jako jedyna w Gminie Mszana Dolna świąteczny prezent w postaci awansu zawodowego na stopień nauczyciela mianowanego sprawiła sobie Agnieszka Wróbel – nauczycielka języka niemieckiego i edukacji wczesnoszkolnej, zatrudniona w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Jana Pawła II w Kasince Małej.

Postępowanie egzaminacyjne przeprowadzone 16 grudnia 2021 roku było uwieńczeniem zakończonego przez nią stażu trwającego 2 lata i 9 miesięcy. A ten nie należał do łatwych. Przede wszystkim musiała spełnić wszystkie wymogi formalno – prawne określone zarówno w Karcie Nauczyciela jak i w Rozporządzeniu MEN w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli. Potwierdziła je w dokumentacji wnioskowej.

Mianowanie jest trzecim z kolei stopniem na dziesięcioletniej ścieżce awansu zawodowego nauczyciela i otwiera mu drogę do uzyskania najwyższego stopnia awansu zawodowego – nauczyciela dyplomowanego. Skutkiem uzyskania mianowania jest też umocnienie prawne stosunku pracy nauczyciela, a także (co nie jest bez znaczenia) gratyfikacja finansowa w postaci zwiększonego wynagrodzenia miesięcznego.

W trakcie egzaminu Agnieszka Wróbel zaprezentowała w formie audiowizualnej swój dorobek zawodowy za okres odbytego stażu oraz swoją wiedzę i umiejętności przez rozwiązanie wskazanego przez Komisję Egzaminacyjną problemu związanego z wykonywaną pracą, z uwzględnieniem praktyki szkolnej, aktualnej wiedzy i przepisów prawa. Wskazane przez Komisję zadanie wykonała z użyciem narzędzi multimedialnych. Odpowiedziała również na pytania każdego z członków Komisji Egzaminacyjnej. Od Komisji Egzaminacyjnej powołanej przez Wójta Gminy Mszana Dolna otrzymała ocenę najwyższą z możliwych przewidzianych prawem. W skład tego gremium weszli: Teresa Szczurowska – st. Wizytator, przedstawiciel Małopolskiego Kuratora Oświaty; Barbara Tokarz – dy-

rektorki Szkoły Podstawowej Nr 3 w Kasince Małej, w której pracuje awansowana nauczycielka; Waldemar Alzak i Władysław Ścianek – eksperci z listy ekspertów ustalonej przez MEN oraz Danuta Nowak – przedstawiciel Gminy Mszana Dolna.

Po zakończeniu postępowania egzaminacyjnego akt nadania stopnia nauczyciela mianowanego uroczyście wręczył Agnieszce Wróbel Wójt Gminy Mszana Dolna, Bolesław Żaba. Gospodarz gminy przyjął również ślubowanie nauczyciela mianowanego przekazując awansowanej nauczycielce gratulacje i życzenia dalszego awansu na stopień nauczyciela dyplomowanego oraz sukcesów, zadowolenia w dalszej pracy zawodowej i w życiu osobistym. Podziękował również za pracę członkom Komisji Egzaminacyjnej. Korzystając z okazji przekazał również wszystkim obecnym życzenia świąteczne i noworoczne.

DANUTA NOWAK

Zagórzańska Msza św. powróciła do Lubomierza

W niedzielę, 7 listopada została odprawiona kolejna Zagórzańska Msza św., która po sześciu miesiącach powróciła do świątyni w Lubomierzu.

Uroczystą liturgię celebrował proboszcz parafii – o. Marek Kustron, który podkreślił, że Zagórczan łączy nie tylko wspólna kultura i tradycja, ale także wspólna wiara, która jest z nimi nieodłącznie związana. Piękną oprawę Eucharystii zapewnił Zespół Pieśni i Tańca Halny z Niedźwiedzia. Po mszy,

na placu przed kościołem, członkowie zespołu zaprezentowali krótki program artystyczny. W tym czasie zebrani mogli zapoznać się z wyrobami rękodzielnicze, wykonane przez Zagórzańskich Pasjonatów Stowarzyszenie Rękodzielnicze oraz Drewniane Cuda z Kasinki Małej, ozdobne pierniki od Małgorzaty Suder, stroje regionalne od firmy Hafthan z Koniny oraz miody i produkty pszczele z Pasieki od Woźniaków z Koniny. Gospodynie z Mszany Górnej przygotowały dla zebranych słodki poczęstunek.

Tradycyjna już uroczystość tym razem miała jeszcze jeden – najważniejszy cel, którym było wsparcie finansowe leczenia małego Kosmy. Podczas nabożeństwa modlono się o łaskę uzdrowienia dla chłopca, a po Mszy św. zbierano datki do puszek.

W okresie od maja do października wydarzenie odbywa się w zabytkowym kościele p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej, na okres zimy przenosi się do kościoła parafialnego św. Józefa w Lubomierzu.

MONIKA HOMA

Ten dzień należał do Łętowian

Grudniowa Zagórzańska Msza św. zdecydowanie należała do mieszkańców Łętowego.

To właśnie ich najmłodsze pokolenie, skupione w zespole Łętowianie, zapewniło piękną oprawę Eucharystii, a po jej zakończeniu, na placu przed kościołem, dało popis swoich biesiadnych talentów. Słuchać i oglądać tych zupełnie małych, wystrojonych w paradne, zagórzańskie stroje, to była prawdziwa rozkosz. Pozytywne doznania gości wydarzenia uzupełniły wyśmienite wypieki serwowane przez Śwarne Babki z KGW Łętowe – prywatnie mamy i babcie małych łętowian – tak, tak, tych z zespołu.

Lubomierski proboszcz, O. Marek Kustronń, w homilii każdej z Zagórzańskich Mszy św. bardzo trafnie nawiązuje do regionu; łączy słowa Ewangelii z tradycjami naszych ojców, podkreśla ogromne znaczenie kultuwowania spuścizny Zagórczan w życiu chrześcijanina. Swoim gospodarskim okiem dogląda swoich owieczek w czasie integracji na placu kościelnym.

W uroczystości coraz liczniej udział biorą turyści odwiedzający region. Wabi ich piękna, góralska oprawa Mszy św., ale i kiermasz produktów lokalnych ma swoich zwolenników. Kuszą na nim ozdobne pierniki od Małgorzaty Suder; nęci miód i produkty pszczele z pasieki od Woźniaków z Koniny; oko puszcza kolorowe cudzińki, które wyszły spod ręki Zagórzańskich Pasjonatów; feerią barw urzekają stroje z Hafthanu z Koniny...

Trudno się zdecydować, tyle tych piękności!

A i pogadać można, i zawrzeć nowe znajomości. To właśnie Zagórzańska Msza św. połączyła uważnych obserwatorów regionu, którzy wzięli udział w zabawie i z iście mistrzowską precyzją szukali #serczagórzańskichdziedzin. W zamian za to organizatorzy wyzwania nagrodzili ich zagórzańskimi, a jakże! sercami. Lepszego tła do tej ceremonii, niż Zagórzańska Msza św., być nie mogło...

Piękne wspomnienia zagórzańskich wydarzeń kolekcjonujemy w naszych sercach, a tych, którzy chcą ich również doświadczyć zapraszamy na kolejną Zagórzańską Mszę św. – zachęcają organizatorzy wydarzenia. Spotykamy się 2 stycznia 2022r. o godz. 14.00 w zabytkowym kościele w Lubomierzu. Zagórzańskie Msze św. odprowadzane są bowiem w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, o stałej porze (godz. 14.00) w naszych najstarszych świątyniach – od maja do października w kościele p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej, a od listopada do kwietnia swoją modlitwą wypełniamy wewnątrz kościoła p. w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu.

MAGDA POLAŃSKA

Fot. Monika Kościelniak,
Monika Homa, Magda Polańska

„Echo Gór” zagrało dla

11 listopada b. r. muzycy Orkiestry Dętej „Echo Gór” z Kasinki Małej wzięli udział w Festiwalu „Niepodległa” w Warszawie by świętować obchody odzyskania przez Polskę niepodległości. 103. rocznica tego wydarzenia celebrowana była hucznie. Na Krakowskim Przedmieściu zgromadziło się tysiące gości. Byli to zarówno miejscowi, jak i turyści. Tłum ludzi obecny na ulicach stolicy był pełen energii i radości płynącej z wolnej Ojczyzny.

Tę niesamowitą atmosferę wzmacniała muzyka płynąca z każdej strony Krakowskiego Przedmieścia. Prezentacja zespołów nastąpiła po uroczystym odśpiewaniu hymnu (w samo południe). W niepodległościowej paradzie, wraz z „Echem Gór”, udział wzięli: Parnas Brass Band, Młodzieżowa Orkiestra Dę-

ta z Mykanowa, Wah-Wah Brass, Zespół Regionalny „Regle” z Poronina oraz Grupa Żywy Teatr. Zespoły te co pół godziny wyruszały z bramy Uniwersytetu Warszawskiego rozchodząc się w różne strony. Kasinczańska orkiestra dała dłuższy koncert utworów patriotycznych i rozrywkowych między innymi przed Kościołem Sióstr Wizytek, Hotelem Bristol czy Browarnią. Zagórzanie szli marszowym krokiem, grając melodie góralskie i przyciągając swoimi strojami liczne spojrzenia uczestników uroczystości. Ostatni koncert tego dnia „Echo Gór” dało przed pomnikiem Mikołaja Kopernika. Słuchacze tam zgromadzeni chętnie przyklaskiwali orkiestrze i cieszyli się wyjątkową chwilą.

Sam festiwal zorganizowano na trzech głównych scenach tematycznych – Muzyczna, Dla Dzieci oraz Tańców Polskich. Na Scenie Muzycznej ulokowanej

przed Uniwersytetem Warszawskim wystąpiły gwiazdy znane z mediów: Grubson, Bitamina oraz Paweł Domagała. Scena Dla Dzieci stała się przestrzenią edukacyjną dedykowaną najmłodszym, zaś na Scenie Tańców Polskich widzowie mogli obejrzeć tancerzy wykonujących mazurki, oberki, chodzone, kujawiaki i krakowiaki. Z balkonu Hotelu Bristol co godzinę aktorzy wystylizowani na Ojców Niepodległości wygłaszali najbardziej znane cytaty Józefa Piłsudskiego, Ignacego Daszyńskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfańskiego oraz Wincentego Witosa. Zgromadzeni mogli także podziwiać paradę powozów konnych i zabytkowych samochodów. Niepodległość była tego dnia świętowana radośnie i gromko.

By jak najlepiej wykorzystać wizytę w stolicy kolejnego dnia udaliśmy się

a Niepodległej

ogromny zaszczyt – zarówno dla muzyków orkiestry „Echo Gór”, jak i dla regionu zagórzańskiego.

Uczestnicząc w nim orkiestranci mają możliwość rozstawiania swojej kultury i zarażania miłością do niej wszystkich wokół – podkreślają muzycy z Kasinki Małej – małej tylko z nazwy!

KLAUDIA GAWRONEK

na zwiedzanie miasta – informują Zagórzanie. Pierwszym punktem tego programu był Zamek Królewski, w którego barokowo – klasycystycznym wnętrzu słuchaliśmy z zainteresowaniem historii opowiadanych przez przewodnika. Wiele ciekawostek dowiedzieliśmy się także na Starym Mieście, gdzie odwiedziliśmy Bazylikę Archikatedralną, Rynek i Barbakan. Drugim naszym przystankiem były Łazienki Królewskie będące letnią rezydencją króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Zaproszenie na tak wyjątkowe wydarzenie kulturalne to niewątpliwie

FOT. IRENA SZCZYPKA, PAWEŁ TOŁŁOCZKO ORAZ MARCIN NOWICKI

Rozmowy o Zagórzanach na travelove.pl

W listopadzie b. r. na popularnym blogu turystycznym www.travelove.pl ukazała się ciekawa opowieść o Zagórzańskich Dziejzinach. Bogato ilustrowany tekst, będący kompendium wiedzy o zagórzańskiej marce lokalnej, tych którzy ją tworzą oraz o kulturze, tradycjach i przyrodzie regionu jest zapisem rozmowy z Magdą Polańską z Urzędu Gminy Mszana Dolna – koordynatorką działań przy budowie marki lokalnej Zagórzańskie Dziejziny.

Od jakiegoś czasu w przestrzeni publicznej pojawia się nazwa Zagórzańskie Dziejziny.... Co to właściwie jest?

Zagórzańskie Dziejziny to marka lokalna, której budowę rozpoczęliśmy w 2018 roku. Wzorując się na znanych zagranicznych i naszych rodzimych markach lokalnych dostrzegliśmy również potrzebę stworzenia zagórzańskiej marki lokalnej, czyli znaku słowno – graficznego charakteryzującego i opisującego obszar Zagórzan oraz proponowane w nim produkty, usługi i inicjatywy.

A czym właściwie są Zagórzańskie Dziejziny pozwól sobie wytłumaczyć cytując komunikat naszej marki:

Zagórzańskie Dziejziny łączą Beskid Wyspowy i Gorce. Splatają przyrodę z niezwykłymi krajobrazami. Wiążą tradycje pasterskie, rzemiosło, kulturę i sztukę. Scalają pasje, emocje i ducha górali zagórzańskich.

Marka Zagórzańskie Dziejziny dedykowana jest miłośnikom gór spragnionym natury i prostoty, którzy podejmą wyzwanie spędzania wolnego czasu daleko od miasta i szosy.

Kiedy nas odwiedzać? O każdej porze roku i dnia!

Młodszy i starsi odkrywcy mogą poznać dziejziny zagórzańskiej krainy przez cztery pory roku, o wschodzie i zachodzie słońca.

Przemierzając pieszo, na nartach, konno czy rowerem ścieżki wydeptane przez Justynę Kowalczyk, Władysława Orkana i bacę Bulandę nasi Odkrywcy mogą poczuć się zagórzańskimi mistrzami, pisarzami, bacami, zielarzami... Na wędrowców czekają zagórzańskie szczyty: Śnieżnica, Lubogoszcz, Szczebel, Jasień, Ćwilin, czy górczański Kudłoń – wszyst-

kie z cudownymi wieloplanowymi widokami, których nie można spotkać nigdzie indziej!

Warsztaty rękodzielnicze, muzyczne, przyrodnicze, edukacyjne, pikniki zagórzańskie – to tylko część dziejziny oferty, którą „konsumuje się” na miejscu. Na wynos można zabrać skarby – wiedzę, wspomnienia, osobiście znalezione lub wykonane pamiątki.

Zwolennicy dobrej kuchni opartej na lokalnych, naturalnych produktach znajdą zagórzańskie smaki w serwowanych tutaj tradycyjnych potrawach: *kyciokach, sapce, scodrze, galasie, czy pierogach z suszonymi śliwkami.*

Daj się uwieść Zagórzańskim Dziejzinom!

Odkrywaj je pasjami!

Zanurz się w ich magii!

To dziejzinnie proste!

Co oznacza nazwa Zagórzańskie Dziejziny?

Nazwę marki „Zagórzańskie Dziejziny” wymyślili i wypracowali jej kreatorzy podczas wielu spotkań animacyjnych i warsztatowych.

Pierwszy człon nazwy odnosi się do terytorium etnograficznego i charakteryzuje szeroko pojętą kulturę ludową – gwarę, strój, muzykę, tradycje, obrzędy – wszystko, co mieszkańcy tego regionu kochają, z czym się utożsamiają i chcą na nowo odrodzić i przekazywać kolejnym pokoleniom.

„Dziejziny” natomiast to synonim obszaru geograficznego, ukształtowania terenu, spuścizny, tożsamości, życia społecznego, zawodów, płaszczyzn działalności itp., czyli wszystko to, co nas charakteryzuje, identyfikuje i czym chcielibyśmy się chwalić i zarażać. Jak

widać u nas „dziedzina” to określenie bardzo pojemne – od przysiółka, czy zawodu, aż do pasji, a tych nam nie brakuje.

Zagórzańskie Dziedziny to również piękny znak słowno – graficzny. Skąd pomysł na taki właśnie symbol marki?

Znak graficzny Zagórzańskich Dziedzin inspirowany jest wzorem wyszywanym na portkach noszonych przez tutejszych górali. Tradycyjny wzór zagórzańskiej parzenicy został w nim uproszczony i wypełniony kolorami wyróżniającymi nasze sfery działania, czyli tytułowe dziedziny: turystykę, sztukę i edukację. Zamknęliśmy je w sercu symbolizującym miłość do regionu – kultury, tradycji, otaczającej nas przyrody i pasji naszych mieszkańców. Literka „d” ukryta w znaku jest bezpośrednim odniesieniem do naszych „dziedzin”. Kropeczki w dolnej części logotypu symbolizują liczbę 3 oraz jej wielokrotność, której w wierzeniach ludowych przypisywano tutaj pozytywną, magiczną moc.

Kolory zastosowane do wyróżnienia w logotypie dziedzin znalazły również swoje odzwierciedlenie w drugim członie nazwy naszej marki lokalnej.

Trzeba tutaj podkreślić, że logotyp Zagórzańskich Dziedzin jest jednym z podstawowych narzędzi służących do komunikacji marki i budowy jej wizerunku. Mamy nadzieję, że stanie się synonimem tego, co u nas najlepsze i najpiękniejsze. Już niedługo na rynku pojawią się najwyższej jakości produkty, usługi i inicjatywy ściśle związane z regionem zagórzańskim sygnowane Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny.

Skoro o marce wiemy już tak dużo skupmy się więc na tym, z czego czerpiecie przy jej budowie. Na regionie. Kim właściwie są Zagórzanie? Gdzie mieszkają?

Zagórzanie to grupa etnograficzna górali, do której należą, z grubsza rzecz ujmując, mieszkańcy trzech samorządów: Gmin Mszana Dolna i Niedźwiedź oraz Miasta Mszana Dolna. Należy pamiętać jednak, że grup kulturowych nie można zamknąć w sztyw-

FOT. MAGDA POLAŃSKA

nych ramach. Między nimi są zazwyczaj granice „płynne”, charakterystyczne dla zjawisk kultury żywej. Dość powiedzieć, że na pograniczu właśnie (w Rabce, Chyszówkach, Jurkowie, Pólrzeczkach, Wilczycach lub w Węglówce) znaleźć możemy wyraźne wpływy tej kultury. A skąd nazwa tej grupy etnograficznej? Podobno, gdy tutejsi mieszkańcy przybyli do Ludźmierza na odpust, miejscowi mówili o nich, że ludzie ci przyszedli do nich zza gór (Gorców). Nazwa ta istotnie wywodzi się od słów „za górami”. Zagórzanie oddzieleni są bowiem na południu wałem Gorców od sąsiednich Podhalan, na północnym wschodzie grzbietami Ćwilina, Mogielicy i Śnieżnicy od sąsiednich Lachów, zaś na północnym zachodzie pasma górskie Bydłoniowej, Szczebła i Lubonia oddzielają ich od grupy zwanej Kliszczakami. W ten sposób teren Zagórzan tworzy zwarte terytorium ze wszystkich stron otoczone górami. Posiadają oni bogatą kulturę i tradycje ludowe przekazywane z pokolenia na pokolenie, a tutejsza obrzędowość zawstydzić może skalnych górali. Spo-

śród innych grup etnicznych wyróżnia ich przede wszystkim gwara i strój.

Które szczyty górskie znajdują się na terenach zamieszkałych przez Zagórzan?

Trudno wymieniać same szczyty górskie, często bowiem wierzchołek góry zlokalizowany jest na terenie innego samorządu, czy obszaru etnograficznego, ale z boczna góry i poprowadzone po nich szlaki turystyczne przebiegają właśnie po terenie zamieszkałym przez Zagórzan. Jak wiadomo, dla turysty nie jest ważna granica administracyjna, a samo odkrywanie, zdobywanie i zaliczanie kolejnych szczytów górskich. Możemy oczywiście wymienić najbardziej charakterystyczne dla tego obszaru wierzchołki Beskidu Wyspowego i Gorców (wspominamy zresztą o nich w komunikacji marki), zachęcamy jednak do aktywnego wypoczynku niezależnie od terytorium. Promując szlaki turystyczne na tym terenie kierujemy się raczej miejscowościami zlokalizowanymi u podnóża gór. Zachęcamy więc do aktywnego wypoczynku obierając sobie

za cel np. Lubogoszcz, Szczebel, Luboń Wielki, Śnieżnicę, Ćwilin, Jaworzynkę, Kudłoń, Jasień, Potaczkową... Mniej wprawionym piechurkom na lekki spacer polecamy Adamczykową, Wsołową, Ostrą, Ogorzałą, Bydłoniową czy Grunwald... Nie zapominajmy, że z Zagórzańskich Dziejzin możemy wyruszyć, aby zdobyć najwyższy szczyt Gorców – Turbacz, czy królową Beskidu Wyspowego – Mogielicę. Nie tylko turystyką pieszą stoją jednak Zagórzańskie Dziejziny. To doskonałe tereny do uprawiania narciarstwa biegowego i zjazdowego, turystyki konnej i rowerowej, paralotniarstwa... Są tutaj wyciągi narciarskie (Kasina Ski, Lubomierz Ski i Koninki), stadniny koni, w okresie zimowym w Lubomierzu wytyczane są trasy do narciarstwa biegowego, a Bike Park Kasina należy do największych tego typu ośrodków w Polsce. Po tym terenie przebiega również Szlak Papieski oraz Szlak Architektury Drewnianej. Sami zresztą zobaczcie co Wam proponujemy – co piątek na profilu Zagórzańskich Dziejzin w mediach społecznościowych mamy dla Was konkretną propozycję wycieczki. Skorzystaliśmy również z zaproszenia do współpracy od Funduszu Partnerstwa oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i stworzyliśmy przewodnik, w którym proponujemy kilka ciekawych ekowycieczek. Serce Zagórzańskich Dziejzin bije bowiem w rytmie eko... Polecamy je z pełną odpowiedzialnością – odkrywajcie razem z nami Zagórzańskie Dziejziny!

Czy możesz przybliżyć kulturę i tradycję Zagórzeń?

Tego zagadnienia nie można streścić w kilku zdaniach. Tematem tym zajmują się badacze kultury ludowej, etnografowie, znawcy i amatorzy zagadnień. Kulturę ludową rozpatrujemy bowiem w kontekście gwary, stroju, obrzędów, zwyczajów, ale również kultury materialnej i dziedzictwa przyrodniczego. To obszerne tematy, które opublikowane są w wielu pozycjach wydanych drukiem, ale i zasoby Internetu są nam pomocne przy zgłębianiu wiedzy dot. kultury i tradycji Zagórzeń. Na pewno trzeba jednak podkreślić, że obrzędowość i związane

z nią tradycje u Zagórzeń wyznaczał kalendarz – pory dnia i roku, święta kościelne (obrzędy wielkanocne i bożonarodzeniowe, dożynki, ostatki, sobótki...), wydarzenia rodzinne (chrzest, ślub, pogrzeb...), czy tradycje kulinarne zdeterminowane pracami polowymi oraz zbiorami plonów; to również tańce i muzyka, praca, zabawa i odpoczynek... Z tymi tradycjami bardzo mocno związany jest zagórzański stół – niektóre potrawy jadano tylko podczas wieczery wigilijnej, inne zarezerwowane były na początek wesela, co innego gospodyni przygotowywała na śniadanie w dzień powszedni, a jeszcze inną strawę gotowała np. dla pracujących przy żniwach czy młocce... To ogromne bogactwo. Dlatego właśnie wcześniej wspominałam, że obrzędowość Zagórzeń zawstydzic może górala z Podhala.

Jak aktualnie pielęgnowane są te tradycje?

W większości pielęgnowane są przez działające na tym terenie zespoły regionalne i koła gospodyń wiejskich. Dotyczy to zazwyczaj odtwarzania śpiewek czy scenek rodzajowych związanych z jakimś wydarzeniem, ale i przypomniania zapomnianych już nieraz potraw lokalnych. Jednak wiele zwyczajów przetrwało jeszcze w domach rdzennych Zagórzeń,

i – mimo, że często nie zdajemy sobie z tego sprawy – kultywujemy je na co dzień w naszych rodzinach. Jest to na przykład zwyczaj „żegnania” chleba (gospodyni przed odkrojeniem pierwszej kromki czyni nad nim znak krzyża), gotowanie tradycyjnych potraw na wieczery wigilijną, zbieranie i święcenie ziół na Matkę Boską Zielną, organizacja tradycyjnych procesji na Boże Ciało, czy zwyczaj chodzenia po kołędzie, wciąż bardzo popularny w tym regionie. W ciągu ostatnich lat zaczęto tutaj również organizować redyki jesienne, czyli uroczyste zakończenie wypasu owiec na halach. Mimo, że u Zagórzeń nie przybierał on drzewiej tak odświętnej formy, obecnie stał się okazją do przypomnienia tradycji pasterskich w tym regionie oraz związanego z nim procesu produkcji serów. Wciąż żywe są tradycje dziękczynienia za zebrane plony i dożynek. Coraz więcej osób podejmuje się również produkcji miodu – zakłada własne pasieki i w ten sposób powraca do tradycji Zagórzeń.

My, twórcy marki Zagórzańskie Dziejziny, do tego procesu dołożyliśmy własną cegiełkę. Poprzez organizację Zagórzańskich Mszy św. staramy się spopularyzować zarówno kulturę materialną regionu (Eucharystie sprawowane są w zabytkowych wnętrzach najstarszych świątyń te-

FOT. MAGDA POLANSKA

go regionu – XVII wiecznym kościele p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej i kościele p. w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu z początku XX w.) oraz aspekty niematerialne kultury ludowej (oprawę muzyczną Mszy św. zapewniają zespoły regionalne i orkiestry dęte prezentujące się w tradycyjnych, zagórzańskich strojach ludowych; po Eucharystii koncertują dla wszystkich uczestników wydarzenia występując z regionalnym repertuarem). Zachęcamy również wszystkich mieszkańców regionu aby na Zagórzańską Mszę św. ubrali się właśnie w strój ludowy.

Aktywnie promujesz i pielęgnujesz kulturę i tradycję górali zagórzańskich. Skąd pomysł na te działania?

Nie robię tego sama. Odkąd w Gminie Mszana Dolna zrodził się pomysł na to, aby potencjał regionu przekuć w konkretny produkt turystyczny, zebrała się grupa ludzi – pasjonatów, twórców, znawców obszaru – dołączyły do nas pozostałe dwa zagórzańskie samorządy, przedsiębiorcy i przedstawiciele organizacji pozarządowych i tak wspólnie prowadzimy działania zmierzające do budowy marki Zagórzańskie Dziedziny. Działania animacyjne cały czas prowadzi Olga Gałek, Wiceprezes Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych MiLA.

Nieodłącznym elementem procesu kreacji zagórzańskiej marki lokalnej jest kultura ludowa Górali Zagórzańskich – tak bogata i barwna, że grzechem zaniedbania byłoby z niej nie skorzystać promując region. Niestety żyjemy też w czasach, w których bardzo silna kultura podhalańska trochę nam się tutaj zadomowiła i jest powielana przez niektórych Zagórzeń; trochę zamętu narobiła też wszechobecna dzisiaj stylizacja folkowa... Stąd też ogromne i bardzo odpowiedzialne zadanie przed nami, aby właśnie podkreślić odrębność Zagórzeń i zwrócić mieszkańcom regionu uwagę na to, co w niej piękne i ważne. Wszyscy wiemy, że to, co masowe, przestaje być ciekawe i zauważane. Dlatego o swoją tożsamość musimy dbać i ją pielęgnować. Tak planujemy nasze działania, aby przypomnieć i uwydatnić piękno tego regionu.

Jakie wydarzenia kulturowe i inicjatywy społeczne są organizowane przez Zagórzańskie Dziedziny?

W organizowanych przez nas wydarzeniach i podejmowanych inicjatywach chcemy nieco powrócić do korzeni. Czerpiąc z obrzędowości górali zagórzańskich, wzorując się na tradycjach tego regionu, stworzyliśmy bogatą ofertę warsztatową, która jest doskonałym

uzupełnieniem propozycji podmiotów działających w branży turystycznej. W jej przygotowaniu wykorzystaliśmy wiele wyróżników miejsca – powodów do dumy – spośród których na pierwszy plan wychodzi malownicze, wypowe ukształtowanie terenu oraz talenty i pasje mieszkańców. Wyzwaniem dla kreatorów marki stało się ożywienie tych pięknych widoków ofertą dla turystów pełną regionalnych przysmaków, pamiątek, dźwięków przyrody, lokalnych kapel i opowieści Zagórzeń. Mamy bowiem świadomość, że w sprzedaży swoich produktów, usług i inicjatyw musimy być autentyczni. Staramy się, aby te propozycje były przemyślane, spójne, perfekcyjne i na wysokim poziomie – profesjonalne, jak na markowe działania przystało. W tej chwili oferujemy 49 różnorodnych zajęć edukacyjnych promujących szeroko pojęte Zagórzańskie Dziedziny. Każdy może w nich odnaleźć coś dla siebie, spędzić miło wolny czas u Zagórzeń. W pierwszej kolejności skierowaliśmy swoje propozycje do grup zorganizowanych, których liczebność określiliśmy w opisach swoich warsztatów kreatywnych. Mogą to być grupy szkolne, seniorzy, turyści przebywający na wypoczynku na tym terenie, ale również rodziny, które chcą kreatywnie i twórczo spędzić wolny czas (szczególnie niehandlowe niedziele), a przy okazji zaczerpnąć wiedzy o tradycjach, kulturze i przyrodzie regionu. Tematykę i poziom trudności warsztatów dostosowujemy do wieku uczestników oraz liczebności grupy, a także do warunków pogodowych, na które przecież nie mamy wpływu. Staramy się również, aby były one w pełni bezpieczne dla odbiorców – dot. to zwłaszcza warsztatów pszczelarskich.

Naszym mieszkańcom tak bardzo spodobała się taka forma przekazywania informacji o regionie, że ochoczo dzielą się swoimi talentami i w wielu aktywnościach (artystycznych, muzycznych, tanecznych, kulinarnych, przyrodniczych, zielarskich, pszczelarskich, rękodzielniczych...) pokazują naszym gościom piękno zagórzańskiej ziemi.

Wpadliśmy również na pomysł, aby w wyniku warsztatów twórczych nasi goście mogli samodzielnie wykonać pa-

FOT. DAWID ŚMIESZEK

miątkę z regionu, korzystając oczywiście z pomocy i wsparcia profesjonalistów – naszych rękodzielników. To połączenie ciekawej, kreatywnej formy spędzania wolnego czasu z pozyskiwaniem informacji o regionie, jego kulturze i tradycjach oraz o atrakcjach obszaru objętego marką.

Idąc z duchem czasu nauczyliśmy się jak promować Zagórzańskie Dziedziny poprzez bardzo popularne obecnie questy, czyli – bezobsługowe gry terenowe stanowiące atrakcję dla mieszkańców i turystów, ciekawą ofertę spędzania wolnego czasu (w szczególności dedykowaną rodzinom i małym grupom).

Inspirując się stwierdzeniem twórcy questingu na świecie, Stevena Glazera – że „najlepsze questy potrafią uchwycić i oddać ducha miejsca. Oddanie jednak tego ducha wymaga abyśmy to przeżyli czy odkryli przez własne do-

świadczenie. Jeśli pragniemy odnaleźć ducha miejsca musimy się nauczyć jak dostrzegać szczegóły i odkrywać ukryte historie” stworzyliśmy na terenie Zagórzańskich Dziedzin 6 wypraw odkrywców opowiadających wspaniałe historie ciekawych miejsc i ludzi; zaskakujące informacjami nawet rdzennych Zagórzan. Nasi mieszkańcy tak bardzo zaangażowali się w proces ich powstawania, że z zapałem wyszukiwali prawdziwe smaczki dot. miejsc, którymi prowadzi trasa wyprawy; wspinali się na wyżyny własnej twórczości literackiej i artystycznej aby stworzyć wierszowane wskazówki i zagadki, wykonać rysunki do questów i pieczęcie oraz w sposób finemyjny i nieoczywisty ukryć skarb.

Wszystkie 6 zagórzańskich questów tworzy wspólną sieć; za rozwiązanie wszystkich questów, zdobycie 6 pieczęci i zebranie całego sznura koralu (to au-

torski Zagórzański projekt) przewidzieliśmy dodatkową nagrodę (wraz z sąsiednimi samorządami wydaliśmy dla nich specjalną ulotkę sygnowaną symbolami kultury zagórzańskiej, przygotowaliśmy również nagrody).

Przewodnikiem po zagórzańskich wyprawach questowych jest Jasiek – góral zagórzański, który w wierszowanych tekstach wskazuje każdemu odkrywcy drogę do skarbu. Ulotki questowe można pobrać we wszystkich zagórzańskich samorządach: Urzędzie Gminy Mszana Dolna, Urzędzie Miasta Mszana Dolna i Urzędzie Gminy Niedźwiedź (Gminnym Centrum Kultury) oraz Pensjonacie Szczebel w Mszanie Dolnej (czynnym również w weekendy oraz dni świąteczne). W każdym z tych miejsc można również dostać dodatkową ulotkę, w której – razem z Jaśkiem – można kompletować zagórzańskie korale i oczywiście odebrać nagrodę za ich zebranie. Szeroko zakrojona akcja promująca te questy oraz ich dostępność w wersji papierowej, możliwości pobrania na urządzenia mobilne (ułatwieniem są również kody QR dla każdej wyprawy opublikowane w ulotce, w której zbiera się korale oraz na każdej ulotce questowej), możliwość wydrukowania ulotki na swojej drukarce w domu, a także publikacja na samorządowych stronach www, stronach internetowych i w mediach społecznościowych partnerów marki, mieszkańców zaangażowanych w proces jej tworzenia oraz instytucji tworzących w ramach projektu te wyprawy, spowodowały bardzo duże zainteresowanie tą formą turystyki na tym terenie. Dzięki zsięciowaniu questów każda z wypraw promuje kolejne, a obietnica dodatkowej nagrody wzmacnia zainteresowanie turystów tą formą odkrywania dziedzictwa miejsca, mobilizuje również do szukania kolejnych miejsc i skarbów. Poszliśmy jeszcze o krok dalej. Bardzo duży nacisk położyliśmy na budowanie trójsektorowego partnerstwa i sieciowanie wypraw wykorzystaliśmy jako sposób na wspólną promocję regionu.

Wyszliśmy również naprzeciw oczekiwaniom klientów (mieszkańców regionu i turystów) i nawiązaliśmy współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie sprzedaży rękodzieła

QUESTY-6 SPOSOBÓW NA UDANĄ WYCIECZKĘ

- Spacer z Jaśkiem pod Śnieżnicą
- Z Bulandą po Lubomierzu
- Śladami Plewcy Górców
- Baza Lubo Gości
- Spacer po Olszówce koło Raju
- W Mszanie Dolnej z Jaśkiem po hrabiowski skarb

Kasina Wielka, Kasinka Mała, Lubomierz, Olszówka, Niedźwiedź i Mszana Dolna – w tych sześciu zagórzańskich miejscowościach można już szukać skarbów podążając za wskazaniem questu! Przewodnikiem po wyprawach questowych jest Jasiek – góral zagórzański, który w wierszowanych tekstach wskazuje każdemu odkrywcy drogę do skarbu. Każdy, kto zdecyduje się podjąć odszukania ukrytego skrzętnie skarbu może zdobyć dodatkową nagrodę.

Na ciekawą wyprawę z Jaśkiem zapraszamy o każdej porze roku, w dowolnym momencie każdego dnia!

JAK WĘDROWAĆ?

- Odbierz ulotkę wyprawy questowej (Wyciąg Narciarski Kasina SKI, Pensjonat Szczebel Mszana Dolna, Urząd Gminy Mszana Dolna, Urząd Miasta Mszana Dolna, Gminne Centrum Kultury w Niedźwiedziu) lub wydrukuj ze strony www.questy.com.pl albo pobierz na swoje urządzenie mobilne skanując odpowiedni kod QR:

- Zapakuj do kieszeni długopis i dobry humor
- Odkrywaj niezwykłe miejsca i związane z nimi historie
- Zbieraj skarby i korale
- Wygrывaj nagrody!

miejscowych twórców i artystów. Dzieła rąk naszych mieszkańców stanowią mogą niebanalną pamiątkę z pobytu na Ziemi Zagórzańskiej; przywołują też emocje i wspomnienia, które Olga Gałek zawarła w definicji marki lokalnej. Uruchomienie takich punktów sprzedaży okazało się przysłowiowym strzałem w dziesiątkę. W tej chwili pamiątki regionalne, które wyszły spod ręki Zagórzan, dostępne są w pięciu uczęszczanych przez turystów lokalizacjach: Młodzieżowym Ośrodku Rekreacyjno – Rekreacyjnym na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej, Kiosku Spożywczo-Przemysłowym zlokalizowanym na Przełęczy Przysłop w Lubomierzu, Miejscu biwakowym na Polanie Trusiówka w Lubomierzu-Rzekach, Recepcji Pensjonatu Szczebel w Mszanie Dolnej oraz Centrum Edukacji Rozwoju eMKA w Kasince Małej. W tych samych miejscach umieściliśmy również Zagórzańską księgarenkę, w której zaopatrzyć się można w literaturę dot. regionu.

Bardzo ciekawym wydarzeniem w regionie jest zainicjowana w lipcu 2020 roku Zagórzańska Msza św. odprawiana w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 14.00, w okresie od maja do października w kościele p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej, a od listopada do kwietnia w kościele p. w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu. Podczas tej szczególnej Eucharystii jest czas na modlitwę, której towarzyszą dźwięki zespołów regionalnych i orkiestr prezentujących się w zagórzańskich strojach regionalnych oraz podziwianie wnętrza zabytkowych świątyni. Po Mszy św. spotykamy się na placu przed kościołem i tam już do woli oddajemy się rozmowom, słuchaniu i oglądaniu popisowych koncertów grup, które w danym dniu zapewniają oprawę muzyczną wydarzenia, korzystamy z uroków kiermaszu rękodzieła i innych produktów lokalnych oraz rozkoszujemy się wypiekami przygotowanymi przez zagórzańskie koła gospodyń. Zachęcamy również wszystkich Zagórzan aby specjalnie na tę Mszę św. ubrali się w stroje ludowe.

Ale nie tylko w ten sposób budujemy społeczność Zagórzańskich Dziedzin. W naszych mediach społecznościowych

FOT. MAGDA POLANSKA

organizujemy konkursy, w których nagrodami są gadzety promujące ten region. Zaprosiliśmy już naszych sympatyków do poszukiwania bram Zagórzańskich Dziedzin, czy uważnej obserwacji otoczenia, której celem jest wynajdywanie w swojej okolicy #serczagórzańskichdziedzin. Komu się to udało i czy takie zabawy się opłacają? No cóż – po odpowiedź zapraszamy Was na nasz profil. Tam dowiecie się wszystkiego.

Jakie potrawy są najbardziej charakterystyczne dla zagórzańskiej kuchni?

Takich potraw jest wiele, sami – wybierając cztery spośród nich – mieliśmy nie lada kłopot. Postanowiliśmy, razem z KGW Śwarne Babki z Łętowego, że wybierzemy właśnie cztery spośród ogromnego bogactwa prostych dań jadalnych dawniej przez Zagórzan, aby złożyć wniosek o ich wpis na Listę Produktów Tradycyjnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Łętowskie gądziny pozyskały na ten cel grant z Małopolskiego Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej Subregion Sądecki, w ramach którego przeprowadziły badania terenowe, kwerendę merytoryczną, uzyskały opinię etnograficzną do każdej z potraw i przygotowały odpowiednie wnioski dla: sapki, zwanej też kluskami rozgarnyaniami, zupy

z korpili na mleku, kołoca z serem na słono i pierogów z suszonymi śliwkami. Przygotowaliśmy dla tych potraw specjalne ulotki, w których opiliśmy tradycje ich spożywania u Zagórzan oraz właściwości zdrowotne poszczególnych dań. Zachęcamy w nich również do udziału w warsztatach z przygotowania tych czterech potraw kuchni zagórzańskiej, które prowadzą Śwarne (nie tylko z nazwy) Babki. Dodatkową zachętą jest spot reklamowy nakręcony podczas takich warsztatów.

Chyba dobrze odrobiliśmy lekcję z promocji tych produktów, ponieważ o naszych zagórzańskich daniach jest już głośno. Łętowskie gospodynie wielokrotnie zdobywały czołowe nagrody w konkursach różnego szczebla, serwując wyżej wspomniane potrawy. Korpielanka, czyli nasza zupa z korpili na mleku, zasługuje już na miano królowej zagórzańskich zup. Dość powiedzieć, że wskrzesiliśmy niejako uprawę korpila (czyli brukwi jadalnej) na tym terenie. Wszystkie cztery potrawy bardzo zasmakowały Radzie ds. Produktów Tradycyjnych i Dziedzictwa Kulinarnego działającej przy Marszałku Województwa Małopolskiego, a od Inspektora ds. Jakości Produktów uzyskały podwójną pochwałę! W trakcie obowiązkowej prezentacji przed tym zacnym gremium (to część procedury dot. wpisu na LPT) Łę-

FOT. BOGDAN SKRZEKUT

towianki zobowiązane były do przedstawienia szczegółowego procesu przygotowania poszczególnych dań pretendujących do wpisu na ministerialną listę oraz składu produktów niezbędnych do ich ugotowania. Odpowiadały również na docieklive pytania członków Rady dot. historycznych korzeni wyrobu produktów, tradycyjnej technologii ich produkcji oraz pochodzenia surowców wykorzystywanych do ich wytworzenia. Poradziły sobie z tym wyzwaniem wyśmienicie i – jako jedyne spośród wszystkich małopolskich kandydatów – uzyskały pochwałę, nie tylko za dbałość o tradycję i smak potraw, ale również za ogólną prezentację i sposób podania zagórzańskich dań.

Od kilku miesięcy polecenie zagórzańskich smaków mamy w popularnym portalu turystycznym Góry dla Ciebie. To ogromny zaszczyt i niesamowite wyróżnienie dla Zagórzańskich Dziedzin. Wszak właściciele strony poświęconej miłośnikom gór to prawdziwi globtroterzy, którzy z niejednego pieca już chleb jedli... Umieszczenie zagórzańskich dań regionalnych (sapki, zupy z korpiewki na mleku, kołoca z serem na słono i pierogów z suszonymi śliwkami) w zakładce „Nasze TOP” to najlepsza rekomendacja lokalnych potraw. I nie jest ona bezpodstawna – zagórzańskimi smakami rozkoszowali się osobiście redaktorzy i właściciele portalu.

Tak, jak już wspomniałam, zagórzańskie smaki cieszą się ogromną popularnością. To właśnie one zostały wyróżnione zaproszeniem od Małopolskiego Ośrod-

ka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach do promocji w telewizyjnym reportażu. Łętowanki wzięły udział w nagraniu do TVP 3 Kraków, podczas którego szczegółowo opowiadały o daniach kuchni zagórzańskiej. Odcinek wyemitowano na początku grudnia.

Jak widać – nasze cztery zagórzańskie potrawy to już prawdziwe „gwiazdy”.

Gdzie tych potraw można spróbować?

Turyści odwiedzający Zagórzańskie Dziedziny i smakosze kuchni regionalnej mogą spróbować sapki, zupy z korpiewki, razowego kołoca na słono i pierogów z suszonymi śliwkami w kuchni Młodzieżowego Ośrodka Rekreacyjno – Rekreacyjnego na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej oraz Bazy Lubogoszcz w Kasince Małej. Czynimy też starania, aby pojawiły się one w menu restauracji działających w Zagórzańskich Dziedzinach. Można się też nimi rozkoszować podczas różnego typu wydarzeń otwartych organizowanych na tym terenie. Są również stałym elementem degustacji przygotowanej dla licznie odwiedzających nas wizyt studyjnych (takich dla grup zorganizowanych). Nie lada gratką dla miłośników regionalnej, zdrowej kuchni, jest możliwość samodzielnego przygotowania tych dań pod czujnym okiem Śwarynych Babek. Dzieje się to podczas warsztatów organizowanych przez łętowskie gaździny. Taka nauka zakończona jest oczywiście wspólną biesiadą przy stole, okraszoną smakołykami lokalnej kuchni.

Na jakich wydarzeniach można spotkać Zagórzańskie Dziedziny?

Trochę już o tym wcześniej opowiedziałam. Takim stałym wydarzeniem jest oczywiście Zagórzańska Msza św. Jesteśmy też na wielu eventach promocyjnych w regionie, np. bierzemy czynny udział w organizowanych przez Gorczański Park Narodowy „Niedzielach z GPN”. Przez ostatnie dwa lata w ciągu każdego weekendu wakacyjnego, bazując na naszej ofercie, organizowaliśmy w wielu turystycznych miejscach w regionie otwarte warsztaty, w których udział brali wszyscy zainteresowani. Ze swoją aktywnością zapraszani jesteśmy na duże wydarzenia typu Senioralia, czy Ogólnopolskie Otwarcie Sezonu Narciarskiego. Gościliśmy też z wystawą zagórzańskiego rękodzieła w Powiatowym Centrum Informacji Turystycznej w Limanowej. Można nas spotkać na piknikach w całej Małopolsce. Pamiętać jednak należy, że pandemia mocno ograniczyła wydarzenia otwarte, jesteśmy więc pewni, że czas naszej prosperity dopiero jest przed nami. Oczywiście z propozycji Zagórzańskich Dziedzin korzystają obficie uczestnicy wycieczek, kolonii letnich i zimowych organizowanych na tym terenie. Kto raz spróbował takiej aktywności sięga po nią za każdym razem, gdy gości u Zagórczan. Jesteśmy również bardzo popularnym celem wizyt studyjnych. Takie poznawanie miejsc to nie tylko prezentacja naszych działań, ale przede wszystkim promocja miejsc, ludzi, ogromnego potencjału drzemiącego

w Zagórzańskich Dziedzinach. Uczestnicy takich spotkań wracają tutaj indywidualnie, ze swoimi rodzinami i przyjaciółmi. To najlepsza rekomendacja i „broszura” informacyjna.

Jakie są najstynniejsze atrakcje turystyczne na terenach górali zagórzańskich?

To trudne pytanie, bo tak naprawdę upodobania są sprawą indywidualną. Niewątpliwą i chyba bezdyskusyjną atrakcją są nasze góry – przepiękne wzniesienia Beskidu Wyspowego i Gorców i roztaczające się z nich magiczne, wieloplanowe widoki. A jeśli dodać do nich „morze mgieł” – zjawisko występujące tutaj podczas inwersji temperatury – to już doznania są niezwykłe... Oczywiście mamy też przepięknie położone wśród zieleni i odgłosów natury ośrodki wypoczynkowe: Baza Lubogosz w Kasince Małej i Młodzieżowy Ośrodek Rekolekcyjno – Rekreacyjny na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej. To również wyciągi narciarskie: Kasina Ski, Lubomierz Ski i Koninki. W Kasinie Wielkiej mamy największy tego typu Bike Park w Polsce z Areną Młodego Rowerzysty i świetnym zapleczem. Podczas pobytu w Zagórzańskich Dziedzinach obowiązkowym punktem programu jest „Orkanówka” – dom Władysława Orkana w Porębie Wielkiej. Okazy gorczańskiej flory i fauny poznacie w Ośrodku Edukacyjnym Gorczańskiego Parku Narodowego. Korzystając z oferty tego miejsca możecie rozkoszować się atrakcjami Parku dworskiego hrabiów Wodzickich. To też doskonały przyczynek do odkrywania gorczańskich uroczysk. Na szlakach turystycznych spotkać możecie np. Kudłońskiego Bacę – wysokiego na kilkanaście metrów ostańca skalnego – strzegącego czarnego szlaku z Lubomierza na Kudłoń lub liczne jaskinie, np. owianą legendą „Zimną Dziurę” zlokalizowaną na zboczach Szczebla. Z historią regionu spotkacie się odwiedzając najstarsze zabytki na tym terenie: kościół p. w. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej, czy kaplicę św. Barbary w Łostówce lub dwór rodziny Chomentowskich w Rabie Niżnej. Natkniecie się też tutaj na pozostałości dwóch drewnianych kościołów, które spłonęły niestety

w latach 90 – tych XX w., a które wyryły trwałe ślady w historii Zagórzan (w Olszówce i Niedźwiedziu). Naszą lokalną „gwiazdą” jest najwyżej położona na tzw. Trasie Galicyjskiej Kolei Transwersalnej stacja PKP w Kasinie Wielkiej – miejsce akcji wielu filmów, m. in. Lista Schindlera, Boże Skrawki, Katyń, Piłsudski, Szatan z siódmej klasy, serialu Szpiegdy w Warszawie, czy Erynie. Tuż u jej stóp zlokalizowany jest cmentarz żołnierzy austriackich z czasów I wojny światowej, a na przysiółku Mogiła – Pomnik żołnierzy 24 pułku Ułanów. Również w Kasinie Wielkiej, na przysiółku Wydarte, w autorskiej Galerii Sztuki Hołd Karpatom swoje dzieła zgromadził nieżyjący już Stanisław Dobrowolski – artysta malarz i rzeźbiarz. Rzeźby lokalnego twórcy, Zdzisława Kościelniaka z Raby Niżnej, podziwiać można... w kilku miejscowych pasiekach. Tak, tak, wiele jego dzieł zachowało się dzięki temu, że zagórzańscy pasjonaci pszczelarstwa zamawiali u niego postacie, którymi ozdabiali ule w swoich pasiekach. Spod jego dłuta wyszły również rzeźby Piewcy Gorców (Władysława Orkana), które oglądać możemy przy Orkanówce oraz przy Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce – Zdroju. To ostatnie zresztą miejsce (mieszczące się we wnętrzach

zabytkowego kościoła, który nie pełni już funkcji sakralnych) od ponad 85 lat zajmuje się kolekcjonowaniem, dokumentacją oraz popularyzacją kultury tradycyjnej Górali Zagórzańskich. W Lubomierzu odwiedzić możemy „Papieżówkę” – szałas, w którym w latach 70 – tych XX w. przebywał incognito kardynał Karol Wojtyła przygotowując się na Kongres Eucharystyczny w USA. Ciekawostką jest fakt, że bruk przed wejściem ułożył własnoręcznie wynosząc głazy z pobliskiego potoku Kamienica. Wyposażenie tego szałasu pozostało niezmienione przez te wszystkie lata. Na terenie Gorczańskiego Parku Narodowego, na szczycie Suchory, zlokalizowane jest najwyżej położone w Polsce obserwatorium astronomiczne. To tylko nieliczne z wielu atrakcji tego regionu. Nie zapominajmy o wydarzeniach, które przybliżają kulturę miejsca. Są nimi np. dożynki, czy przeglądy kolędnicze, ale i sztandarowe imprezy organizowane przez zagórzańskie samorządy.

Kim są najbardziej znani Zagórzanie?

Obecnie najbardziej znaną na całym świecie Zagórzanką jest multimedalistka, mistrzyni świata i mistrzyni olimpijska, Ambasadorka Zagórzańskich

FOT. JOANNA LABUZ-ŁOJAS

FOT. MAGDA POLAŃSKA

Dziedzin, Justyna Kowalczyk – Tekieli. Takiego jak ona rozgłosu nie zdołał zdobyć obecnie żyjący profesorowie różnych dziedzin, którzy urodzili się na tym terenie: Józefa Kobylińska, Anna Marchewka, księża Władysław Majkowski i Krzysztof Kościelniak, czy artysta wystawiający swoje prace na całym świecie – Bronisław Krzysztof. Jeśli mowa o znanych Zagórzanach to oczywiście wymienić należy Władysława Orkana, popularyzującego nasze dziedziny swoim piórem, czy innych zagórzańskich literatów piszących o regionie: Lilian Seymour – Tułasiewicz oraz Jan Józef Szczepański. Ogromne zasługi dla kultury, o której tyle dzisiaj rozprawiamy, ma dr Sebastian Flizak – etnograf pochodzący z Podobina, który szczegółowo zbadał i opisał m. in. Strój Górali Zagórzańskich oraz ich kulturę i tradycje. Swój wkład w tej dziedzinie wniósł również Piotr Kaleciak. Pasją tradycyjnego muzykowania sławili nas m. in. Józef Krzysztof, Piotr Lulek Senior, czy Stanisław Ciężadlik (to również znany tutaj lutnik, rzeźbiarz i aktor). Każdy też słyszał chyba o Buzlandzie – czarowniku i sabale – postaci autentycznej, ale przez swoją magiczną wiedzę i moc owianej legendą... To tylko niektóre osoby, które sławią dobre imię Zagórzan... A jak powszechnie wiadomo jest to lud niezwykle zdolny

i pracowity, zaznaczył się więc w historii wieloma wybitnymi postaciami.

Wiele tego, a kreatorzy marki Zagórzańskie Dziedziny podają wszystko na tacy...

Tak, pobudzamy emocje i wrażenia, projektujemy najpiękniejsze wspomnienia, poszerzamy grono miłośników miejsca, pokazujemy jak można odkrywać, czy „smakować” Zagórzańskie Dziedziny. Nieustannie zapraszamy na nasz teren. Nęcimy Was tutaj naszymi postaciami na FB Zagórzańskich Dziedzin.

Pokazujemy jak ciekawie i kreatywnie spędzić u nas czas... Staramy się pokazać Wam Zagórzańskie Dziedziny tak, jak my je postrzegamy. Zachęcamy – bądźcie zagórzańskimi pszczelarzami, honielnikami, serowarami, zielarzami....

A kiedy warto nas odwiedzić? Niech inspiracją do odpowiedzi na to pytanie i przyjazdu do Zagórzańskich Dziedzin dla Was będą słowa jednej z naszych aktywnych kreatorów, edukatorki – Krysztyny Popko – Tomaszewicz:

„Wiosną, gdy na wielu łąkach i polanach jest „siwuićko” od krokusów, czy latem, gdy podczas wędrówek przez pachnące żywicą świerczyny orzeźwia nas ich przyjemny chłód? A może zaurczą Was wielobarwne jesienne buczyny lub zimowy puch, pod którym głęboko drzemie gorczańska przyroda? Odpowiedź na to pytanie pozostawiam wam, turystom. Każdy odnajdzie tu swoją ulubioną porę roku i miejsca, do których niechybnie będzie wracał...”

Do zobaczenia w Zagórzańskich Dziedzinach!

***

Z informacjami na temat marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny oraz całego regionu zapoznać się mogą również odbiorcy popularnego portalu informacyjnego www.onet.pl. W piątek, 3 grudnia 2021r., na jego głównej stronie opublikowany został powyższy wywiad. Zagórzańskie Dziedziny „w pigułce” cały czas dostępne są w dziale „Turystyka” Onetu.

onet

Q Szukaj Google SZUKAJ

Piłkarz Lecha o meczu z Legią: tam naprawdę czuć było nienawiść

Mieszkania. Marze deweloperów nawet 140 tys. zł na 1 mieszkaniu

V Zmiana PKW Liban szkolita się w Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych – Drawsko

MATERIAŁ PROMOCYJNY

Pomysły na mikołajkowy upominek na ostatnią chwilę. Zobacz, co włożyć do skarpety

Zagórzańskie Dziedziny: tradycja i kultura z pogranicza Beskidu Wyspowego i Gorców

+2

PRINTSCREEN ZE STRONY WWW.ONET.PL

Gmina Mszana Dolna z dofinansowaniem na rozwój szkolnej infrastruktury

Gmina Mszana Dolna otrzymała 720 tysięcy złotych na rozwój szkolnej infrastruktury w programie „Laboratoria Przyszłości”.

Nabór wniosków zakończono 30 listopada b.r.

Laboratoria Przyszłości to rządowa inicjatywa finansowana z Funduszu przeciwdziałania COVID-19, realizująca jeden z postulatów „Polskiego Ładu”.

Wniosek o udział w programie złożyły wszystkie gminne szkoły podstawowe, otrzymując wsparcie finansowe uzależnione od ilości uczniów:

1. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Juliana Tuwima w Kasince Matej, 60 000 zł
2. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Kasince Matej, 30 000 zł
3. Szkoła Podstawowa nr 2 w Kasinie Wielkiej, 60 000 zł
4. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łętowie, 60 000 zł
5. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kasinie Wielkiej, 60 000 zł
6. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Stanisława Kostki w Lubomierzu, 30 000 zł
7. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kazimierza Przerwy-Tetmajera w Mszanie Górnej, 60 000 zł
8. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mszanie Górnej, 30 000 zł
9. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Broniewskiego w Kasince Matej, 60 000 zł
10. Szkoła Podstawowa im. Wojciecha Rypla w Rabie Niżnej, 60 000 zł
11. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Św. Józefa w Lubomierzu, 60 000 zł
12. Szkoła Podstawowa im. Św. Floriana w Glisnem, 30 000 zł
13. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łostówce, 60 000 zł
14. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Olszówce, 60 000 zł.

Program nie wymaga wniesienia wkładu własnego.

W ramach Laboratoriów Przyszłości szkoły otrzymały wsparcie finansowe na zakup wyposażenia technicznego potrzebnego w kształtowaniu i rozwijaniu umiejętności manualnych i technicznych, umiejętności samodzielnego i krytycznego myślenia, zdolności myślenia matematycznego oraz umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, stosowania technologii informacyjno – komunikacyjnych, ale również pracy zespołowej, dobrej organizacji i dbania o porządek na stano-

Laboratoria Przyszłości

wisku pracy czy radzenia sobie w życiu codziennym. Pełen zakres produktów, które mogą być sfinansowane z pozyskanych środków ujęto w Katalogu wyposażenia. Zawiera on zarówno wyposażenie podstawowe (które będą musiały od 1 września 2022 roku mieć wszystkie szkoły podstawowe) jak i dodatkowe (dobierane swobodnie przez placówki oświatowe).

WERONIKA WRZECIONEK-CIEŻAK

Dofinansowanie dla Gminnej Biblioteki Publicznej

Miło nam poinformować, że Gminna Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej z/s w Kasinie Wielkiej wraz ze swoimi siedmioma filiami otrzymała środki finansowe w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 – w kwocie 18 000,00 zł.

Zakup nowości czytelniczych dofinansowano ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

Nazwa zadania: Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchronooków – Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1. w ramach NPRCz 2.

ELŻBIETA CIĘŻADLIK

Święto Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej

Słowa „Nie lękajcie się!” były hasłem tegorocznego Dnia Papieskiego, który dla społeczności Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej jest szczególnym świętem – Dniem Patrona Szkoły.

Uroczystość, której obchody miały miejsce 22 października, rozpoczęto Mszą świętą, koncelebrowaną przez Ks. Jana Zająca i Ks. Bartłomieja Nawarę. Uczniowie zadbali o oprawę muzyczną i liturgiczną nabożeństwa. Pięknie wykonane pieśni papieskie przy akompaniamencie instrumentów dostarczyły uczestnikom uroczystości niezapomnianych przeżyć. Po Mszy odbyła się w kaplicy część artystyczna upamiętniająca Patrona Szkoły przygotowana przez starszych uczniów. (...) Następnie wszyscy udali się do szkoły, gdzie odbyła się dalsza część uroczystości. Głos zabrała Dyrektor szkoły, Pani Barbara Tokarz, która serdecznie przywitała zaproszonych gości, nauczycieli, uczniów i rodziców. Uroczystość swoją obecnością zaszczylicili: Proboszcz Parafii – Ks. Prałat Tadeusz Dziedzic, Ks. Kanonik Jan Zając, Ks. Bartłomiej Nawara, Wójt – Pan Bolesław Żaba, Sołtys – Pani Helena Kania i emerytowani nauczyciele oraz pracownicy szkoły – Pani Dyrektor Zofia Leśniak, Pani Elżbieta Ceklarsz, Pani Stanisława Łacna. Nie zabrakło również rodziców pierw-

szoklasistów, dla których ten dzień był szczególnie. Kolejną część uroczystości należała bowiem do najmłodszych uczniów, którzy wspaniale przedstawili przygotowany program, prezentując liczne talenty artystyczne. Swoim występem dostarczyli uczestnikom spotkania wielu chwil radości, wzruszenia, rozrzewnienia. Zgodnie z tradycją szkoły pierwszoklasiści złożyli uroczyste ślubowanie. Dumnie powtórzyli słowa przysięgi, a potem zostali pasowani przez Panią Dyrektor oraz zaproszonych gości na uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Kasince Małej.

Następnie Pani Sołtys w imieniu Wójta Gminy Mszana Dolna, który z uwagi na obowiązki nie mógł być obecny do końca uroczystości, wręczyła Stypendia uczniom, którzy uzyskali wysokie wyniki w nauce oraz szczególne osiągnięcia w konkursach w poprzednim roku szkolnym. Wyróżnieni tą nagrodą zostali: Joanna Nawara (kl. V), Agnieszka Niedośpiał (kl. V), Mateusz Filipiak (kl. VI), Michał Nawara (kl. VII).

Uroczystość zakończyła Pani Dyrektor, dziękując wszystkim za przybycie, następnie w imieniu Rady Rodziców zaprosiła gości, nauczycieli, pracowników szkoły na poczęstunek, a uczniów na spotkania z wychowawcami, gdzie otrzymali słodkie upominki.

DOROTA BOROWIEC

Jak nas widzą...

Wysokie osiągnięcia zawodniczek z Olszówki

15 października b.r. na obiektach AWF w Krakowie odbyły się Mistrzostwa Małopolski w Lekkoatletyce.

Bardzo dobrze spisaly się w nich zawodniczki ze szkoły w Olszówce. W konkurencji pchnięcia kulą Marianna Kościelniak zajęła trzecie, a Ewelina Kubińska czwarte miejsce.

Gratulacje!

PIOTR KOWALIK

Kreatorzy i partnerzy Zagórzańskich Dziejzin rozprawiali o tym jak tworzoną przez nich markę lokalną promować przez jednolity system oznakowania i komunikacji.

Olga Gałek, Wiceprezes Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych MiLA, Animatorka marki Zagórzańskie Dziejziny, przedstawiła uczestnikom ostatniego w tym roku kalendarzowym roboczego spotkania twórców zagórzańskiej marki lokalnej przykłady dobrych praktyk współpracy z różnych regionów Polski, zainspirowała Zagórzan do stosowania zewnętrznych symboli identyfikacji z mar-

ką. W trakcie dyskusji omówiono zagadnienia dot. współpracy, wspólnych standardów działania i wspólnych sukcesów.

Zagórzanie zapoznali się również z nowymi pomysłami i inicjatywami proponowanymi do realizacji na tym terenie.

Działania Partnerstwa Zagórzańskie Dziejziny w ramach projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki” od początku tworzenia zagórzańskiej marki lokalnej wspiera Fundacja MiLA, która jest również Partnerem Merytorycznym Programu Marka Lokalna.

MAGDA POLAŃSKA

Zajęcia z fizjoterapeutą

Ozdoby świąteczne wykonane przez uczestników ŚDS

Świetlica

Pokój wyciszeń

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej został otwarty!

Z radością i dumą informujemy, że osoby z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Mszana Dolna mają już swoje miejsce. Trudno sobie wyobrazić, że wasza bliska osoba, w której pokładacie nadzieje, nie może iść do pracy, na studia. Siedzi zamknięta przez kilka lat w domu, odcięta od rówieśników, znajomych i tego, co wokół.

Zauważając potrzeby osób, które wymagają wsparcia Gmina Mszana Dolna podjęła trud wybudowania i uruchomienia pierwszego na naszym terenie Ośrodka Wsparcia dla Osób

z Niepełnosprawnością Intelektualną i Psychicznie Chorych. To szansa dla uczestników Domu i ich opiekunów na rozwój i lepsze życie, mimo ograniczeń. Środowiskowy Dom Samopomocy w Mszanie Górnej jest placówką wsparcia dziennego. Jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 – 15.30. W placówce został zatrudniony ośmiuosobowy zespół terapeutyczny, w skład którego wchodzi min. psycholog, fizjoterapeuta, asystent osoby niepełnosprawnej, terapeuci. Cała kadra posiada odpowiednie wykształcenie przygotowujące do pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

Pierwszego grudnia odbyły się pierwsze zajęcia, na które nasi Uczestnicy nie mogli się już doczekać. W trakcie spotkań w Środowiskowym Domu Samopomocy uczą się oni czynności, które są dla nich przydatne w codziennym życiu. Do ich dyspozycji jest między innymi sala ogólna, umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin, pełniąca również funkcję jadalni lub sali aktywizacji i terapii zajęciowej, pomieszczenie do zajęć gastronomicznych (wydzielone pomieszczenie kuchenne), sala do zajęć fizycznych (sala do fizjoterapii, wyposażona w urządzenia do ćwiczeń), sala projekcyjna/arteterapii/biblioterapii/

Szatnia dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej

Pomieszczenie do zajęć kuchennych

pracownia krawiecka, pracownia komputerowa, gabinet psychologa/ pokój wyciszeń, sala do zajęć biofeedback, sala do zajęć/ treningów praktycznych. Sale są nowoczesnie wyposażone (kolumna wodna, podłoga interaktywna, monitor interaktywny), a także przystosowane do osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Podczas zajęć nasi Uczestnicy uczą się i doskonalą wykonywanie czynności dnia codziennego jak np. gotowanie, pranie, sprzątanie czy prasowanie. Prowadzone są zajęcia integracyjne, ćwiczenia usprawniające, zajęcia komputerowe, treningi komunikacji, arteterapia, spotkania i ćwiczenia z psychologiem (indywidualne i grupowe). Zajęcia są dostosowywane do możliwości i potrzeb uczestników. Obecnie do Środowiskowego Domu Samopomocy zostało skierowanych 32 Uczestników, kolejnych czterech dojdzie od stycznia. Pozostały jedynie 4 wolne miejsca. W naszym Domu panuje rodzinna atmosfera, ale nie zapominamy o profesjonalnym wsparciu naszych Uczestników.

Dodatkowe urządzenia i akcesoria zakupiono w ramach pierwszego wyposażenia obiektu, ze środków budżetu państwa: dotacja celowa na realizację zadań zleconych tj. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej.

NATALIA SZYMONIAK

Pracownia krawiecka i rękodzieła

Pracownia komputerowa

Cierpisz z powodu przemocy?

Nie ma sytuacji bez wyjścia. Każdy może sięgnąć po pomoc!

Tatrzanski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie

Znalezienie się w sytuacji przemocy jest poważnym kryzysem życiowym. Ofiary przemocy poddawane są przez swych prześladowców długotrwałemu procesowi manipulacji, presji psychicznej, agresji, prześladowania, poniżania, izolowania, straszenia, wykorzystywania i uzależniania.

Często trwa to kilkanaście i więcej lat. Jeżeli osoba doświadczająca przemocy otrzyma profesjonalną pomoc będzie mogła odbudować to, co zostało zniszczone, wiarę w siebie, zdolność podejmowania samodzielnych decyzji i wyborów, obronę swoich praw, krótko mówiąc, godne życie. Osoby doświadczające przemocy mogą mieć trudność w ocenie własnego położenia, trudno też im prosić o pomoc, lub nie wiedzą gdzie można taką pomoc otrzymać. Tymczasem wokół nas jest sporo miejsc i instytucji, gdzie można uzyskać profesjonalne wsparcie, a przede wszystkim znaleźć bezpieczne schronienie na najtrudniejszy czas, który pozwoli odpocząć, odzyskać równowagę psychiczną, spokój i zebrać siły do stawienia czoła życiowym wyzwaniom. **Najważniejszy jest zawsze pierwszy krok w kierunku zmiany swojej sytuacji. W przypadku przemocy domowej pierwszym i dla wielu najtrudniejszym krokiem jest ujawnienie przemocy.** Powiedzenie o swoim trudnym położeniu osobie zaufanej – której podstawową rolą jest uwierzyć osobie, która przemocy doświadcza, a w dalszym etapie wspierać ją w szukaniu pomocy. W niektórych sytuacjach potrzebne jest szybkie znalezienie bezpiecznego miejsca, dachu nad głową, schronienia dla dzieci. Kiedy nie ma dokąd pójść można skorzystać ze specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób w kryzysie zwią-

zanym z przemocą domową. Na terenie województwa małopolskiego takie ośrodki działają w Zakopanem, Krakowie, Nowym Sączu i Tarnowie.

Tatrzanski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie

adres: ul. Makuszyńskiego 9, 34-500 Zakopane

tel.: 18 206 44 54, 18 30 70 950

e-mail: oik.zakopane@op.pl

www.oik-zakopane.host22.com

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Krakowie

adres: oś. Krakowiaków 46, 31-964 Kraków

tel.: 12 425 81 70

e-mail: oodp.krakowiakow@caritas.pl

www.krakowcaritas.pl/placowki.php/placowka/7

Sąddecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu

33-300 Nowy Sącz, Tarnowska 28, 33-300 Nowy Sącz

tel. 18 449 04 94; 18 449 04 95, e-mail: wsparcie@soik.pl

Hostel dla osób w kryzysie związanym z przemocą domową

Do Ośrodków można zgłaszać się bez skierowania. Wszystkie porady i udzielana pomoc jest BEZPŁATNA!!! Każdy może i ma prawo szukać pomocy!

Pomoc w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia uzyskać mogą osoby / rodziny, które zgłaszają potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności:

- doświadczające przemocy fizycznej/psychicznej/materialnej/seksualnej itp.;
- z kłopotami małżeńskimi, rodzinnymi;
- w kryzysie po utracie bliskiej osoby;
- będące w kryzysie ze względu na zmianę sytuacji życiowej: utrata pracy, konflikty z otoczeniem, kłopoty finansowe, trudności mieszkaniowe, samotność itp.;
- zagrożone myślami samobójczymi;
- będące ofiarą wypadków komunikacyjnych.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie:

udziela całodobowego schronienia osobom dotkniętym przemocą

- udziela pomocy psychologicznej i terapeutycznej, organizuje pomoc medyczną, gdy wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą
- udziela wsparcia oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej dzieciom

- udziela pomocy prawnej w zakresie dotyczącym sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie
- podejmuje pracę z rodziną pochodzenia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, w celu nawiązania zerwanych relacji rodzinnych
- prowadzi działania edukacyjne by stworzyć wraz z osobą korzystającą ze wsparcia planu bezpieczeństwa i ochrony przed sprawcą przemocy w rodzinie
- udziela pomocy w zakresie wsparcia w edukacji dzieci, sprawowania ról opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, realizacji elementów budowania relacji między członkami rodziny, elementów komunikacji bez przemocy, kształtowania poprawnych więzi rodzinnych
- udziela pomocy w formie żywności, odzieży, obuwia do czasu przyznania świadczeń z pomocy społecznej oraz środków higieny osobistej i środków czystości
- ocenia ryzyko wystąpienia dalszych aktów przemocy w rodzinie
- zapewnia pomoc bytową dla osób doświadczających przemocy, które korzystają z całodobowego schronienia: ogólnodostępne łazienki, miejsce do prania i suszenia, wyżywienie, środki higieny osobistej, obuwie, odzież

Celem pobytu w ośrodku jest:

- złagodzenie objawów sytuacji kryzysowej;
- przywrócenie równowagi psychicznej;
- zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, które nie są w stanie ich rozwiązać przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień;
- izolacja osób dotkniętych przemocą od sprawców przemocy;
- przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

Zadaniem ośrodka jest:

- prowadzenie interwencji kryzysowych osobiście w siedzibie Ośrodka;
- prowadzenie interwencji kryzysowych telefonicznie;
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego indywidualnego i rodzinnego;
- prowadzenie krótkoterminowej psychoterapii indywidualnej, bądź rodzinnej w sytuacjach skrajnie urazowych;
- prowadzenie poradnictwa socjalnego;
- pomoc w kontakcie z innymi instytucjami udzielającymi wsparcia.

KAŻDY MOŻE I MA PRAWO SZUKAĆ POMOCY! Zachowajmy czujność i reagujmy tam gdzie ludziom dzieje się krzywda.

PAMIĘTAJ! Jeśli osoba stosująca przemoc zagraża Twojemu życiu lub zdrowiu, policja ma obowiązek podjąć działania, by zatrzymać sprawcę przemocy, wydać nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu lub wydać zakaz zbliżania, które obowiązują przez 14 dni (okres ten na wniosek osoby doświadczającej przemocy może zostać przedłużony).

Opracowała ANNA PETRYCKA

eMKa nie tylko uczy i pomaga pacjentom

eMKa z Kasinki Małej nie tylko uczy i pomaga pacjentom, ale również tworzy przestrzeń do rozwoju profesjonalistów. Poprzez swoje działania rozstawia Zagórzańskie Dziedziny.

Jednym z obszarów zainteresowania specjalistów Centrum Rozwoju i Edukacji eMKa są zabiegi elektrostymulacji, jako metoda lecznicza stosowana między innymi w schorzeniach neurologicznych.

Jak elektrostymulacja znalazła się w ofercie naszego Centrum?

Już wiele lat temu oglądałam jakieś nagrania na zagranicznych stronach, gdzie moją uwagę przyciągnął fakt, że podczas dysfagii oraz przy problemach w przełykaniu terapeuta przyklejał w obrębie szyi pacjenta elektrody, które w znacznej mierze poprawiały sam akt połykania. Temat ten na tyle mnie zafascynował, że zaczęłam szukać gdzie w Polsce takie zabiegi są wykonywane i jaki jest ich zakres. Niestety, trudno było w tamtym czasie zgłębić ten temat, nawet na grupach logopedycznych nie uzyskałam odpowiedzi

na nurtujące mnie pytania. Wszelkie tro-
py prowadziły do fundacji Rozszczepo-
we Marzenia. W ten sposób dotarłam
do Pani Elżbiety Radkowskiej, która
czynnie w tej organizacji działa oraz pra-
cuje w Instytucie Matki i Dziecka
w Warszawie. Udało mi się zaprosić tę
cudowną, ciepłą osobę do naszej małej
aczkolwiek uroczej miejscowości. Du-
ma mnie rozpieszczała, gdy dowiedziałam
się, że Pani Radkowska, która prowadzi-
ła wiele szkoleń na temat rozszczepów,
poprowadzi pierwsze warsztaty w naszej
miejscowości, a jego tematyką będzie
wyłącznie Elektrostymulacja. Debiut
szkolenia „Elektrostymulacja w logope-
dii” odbył się właśnie w Kasince Małej,
wsi w Gminie Mszana Dolna. To ogrom-
ne wyróżnienie gości autorytety naszej
dziedziny i szerzyć prawdy o gościnno-
ści i otwartości Górali Zagórzańskich,
którymi czujemy się całym sercami.

Niedługo po ukończeniu szkolenia,
z dużym wsparciem doskonałego fizjo-
terapeuty pana Marcina Zarzyckiego
udało mi się rozpocząć zabiegi. Począt-
kowo Rodzice dość nieufnie podchodzili
do tego tematu, ale z czasem zabiegi te
zaczęły cieszyć się coraz większą popu-
larnością. Brakowało mi jednak pewnej
mobilności i wielorakiego zastosowania
elektrostymulacji. Kiedy odkryłam, że
Pani Ewa Wojewoda pracuje na nieco in-
nym sprzęcie, który pozwala umieścić
małe urządzenie w kieszonce pacjenta
i przy okazji prowadzić np. terapie ręki,
uznałam że to jest właśnie TO. Dzisiaj
wiem, że moja intuicja mnie nie zawiodła
i że takie zabiegi w pełni spełniają
zarówno moje wymagania, ale również
oczekiwania moich pacjentów. (...)

Pierwsze szkolenia z elektrostymula-
cji prowadziła mgr fizjoterapii pani Ewa
Wojewoda, natomiast obecnie szkolenie
to prowadzone jest wspólnie z panią
Aleksandrą Kaczyńską, dzięki czemu
stało się ono dla nas logopedów jeszcze
bardziej przystępne i skupione na pro-
blemach logopedycznych. W tym miej-
scu podkreśliłam, że wymienione wyżej
specjalistki nieustannie doskonaliły swo-
je umiejętności, a prowadzone przez nie
szkolenia cały czas ewaluują i są aktu-
alizowane.

Z dumą więc informuję, że w naszym
Centrum w Kasince Małej odbędzie się

premiera nowego szkolenia: Płytki pod-
niebienne. Kolejny raz na skalę całej Pol-
ski będziemy pierwszą miejscowością,
która przeprowadzi to nowatorskie, inno-
wacyjne szkolenie, wśród specjalistów
z całego kraju. Szkolenie to ma na celu
przybliżyć Uczestnikom proces wytwa-
rzania indywidualnych płytek podnie-
biennych w celach elektrostymulacji
logopedycznej oraz tworzenia indywidu-
alnego procesu planowania terapii neu-
rologopedycznej z ich wykorzystaniem.
Płytki będą również wykorzystywane
w celu uzyskania prawidłowej pozycji
spoczynkowej warg i języka. Wierzę, że
i tym razem moja intuicja mnie nie za-
wiedzie i szkolenie to okaże się ponow-
nym hitem i kolejnym przełomem w
prowadzeniu elektrostymulacji. (...)

Z radością i z dbałością

o dobry wizerunek naszego regionu
przyjmujemy gości i przedstawimy im za-
górzański świat najpiękniej jak potrafimy,
aby z chęcią do nas wracali, szukając
spokoju i wytchnienia od trudów co-
dziennego życia.

A teraz krótkie zestawienie: zabiegi
prowadzimy od października 2018r. Do-
tychczas ponad 60 pacjentów skorzystało
z naszej oferty, wykonano ponad 700 po-
jedynczych zabiegów. Na działanie elek-
trostymulacji zakwalifikowano zarówno
osoby w różnym wieku w normie rozwo-
jowej oraz z wyzwaniami rozwojowymi
(zespół Di George'a, Zespół Downa, Móz-
gowe Porażenie oraz dzieci rozszczepo-
we). Z opinii rodziców wynika, że takie
wsparcie terapii logopedycznej jest bardzo
pomocne i daje zauważalne efekty.

Tymczasem podczas ostatniego spo-
tkania z E. Wojewodą i A. Kaczyńską do-
wiedziałam się, że Panie planują
ogólnopolską konferencję na temat elek-
trostymulacji z zaproszeniem m.in. Pani
E. Radkowskiej. W pełni popieram oraz
z całego serca kibicuję temu projektowi,
ponieważ cenię wiedzę i podejście do pa-
cjenta Pań prowadzących te szkolenia.
Mam nadzieję, że uczestnicząc w plano-
wanej konferencji będziemy reprezento-
wać nasz region z jak najlepszej strony.

Neurologopeda IRENA MARSZALIK
Centrum eMKa wKasince Małej

ZESTAWIENIE WYKONAWCÓW, Z KTÓRYMI GMINA MSZANA DOLNA ZAWARŁA UMOWĘ NA ŚWIADCZENIE USŁUG ZIMOWEGO UTRZYMANIA DRÓG W SEZONIE 2021/2022

Wykonawca	Kontakt telefoniczny (wyłącznie w sprawie odśnieżania)
REJON I - KASINA WIELKA - cz.1	
Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek ul. Starowiejska Mszana Dolna	886 241 220
REJON II - KASINA WIELKA - cz.2	
Firma Handlowo - Usługowo - Produkcyjna Stanisław Filipiak , Kasinka Mała	605 973 690
REJON III - KASINA WIELKA - KASINKA MAŁA	
Firma Handlowo - Usługowo - Produkcyjna Stanisław Filipiak , Kasinka Mała	605 973 690
REJON IV - KASINKA MAŁA - cz.2	
Usługi Minikoparką „DZIAN” Cieżak Rafał, Kasinka Mała	880 197 554
REJON V- KASINKA MAŁA - cz.3	
Prace Ziemne Koparką, Prace Budowlane i Remontowe Piotr Nawara , Kasinka Mała	509 459 868
REJON VI - LUBOMIERZ - cz.1	
Firma Usługowo Handlowa "Zasadni" Piotr Zasadni	787 375 810
REJON VII - LUBOMIERZ - cz.2	
FHU DAWDREW Stanisław Dawiec Lubomierz	888 724 561
REJON VIII - MSZANA GÓRNA	
Usługi Ogólnobudowlane „BUD-MAR” Marian Zasadni, Lubomierz	516 468 048
REJON IX - MSZANA GÓRNA - ŁOSTÓWKA	
Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek ul. Starowiejska , Mszana Dolna	886 241 220
REJON X - ŁĘTOWE	
Firma Handlowo Usługowa Paweł Szarek ul. Starowiejska , Mszana Dolna	886 241 220
REJON XI - ŁOSTÓWKA	
FHU DAWDREW, Stanisław Dawiec, Lubomierz	888 724 561
REJON XII - OLSZÓWKA	
Prace Ziemne Koparką, Prace Budowlane i Remontowe Piotr Nawara, Kasinka Mała	509 459 868
REJON XIII - OLSZÓWKA - RABA NIŻNA	
Dawid Cieluch, Olszówka	886 559 939
REJON XIV - RABA NIŻNA - GLISNE	
Firma Usługowa Zbigniew Kielusiak, Olszówka	889 095 163

Sporządziła Bożena Znachowska

Noworoczna Zagórzańska Msza Św. w Lubomierzu

2 stycznia 2022 r., o godz. 14.00, w zabytkowym kościele p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Lubomierzu, odprawiona zostanie Zagórzańska Msza św.

Zagórzańska Msza św.

Oprawę muzyczną Eucharystii zapewni Orkiestra Dęta „Echo Gór” z Kasinki Małej.

Po Mszy św., na placu przed kościołem, Zagórzańscy Pasjonaci Stowarzyszenie Rękodzielników zorganizują mini – kiermasz swoich wyrobów; będą też pierniki zdobione w regionalne wzory od Małgorzaty Suder i galanteria drewniana wypalana zagórzańskimi akcentami przez Helenę Kuczaik, stroje regionalne od firmy Hafthan z Koniny oraz miody i produkty pszczele z Pasieki od Woźniaków z Koniny. Gaźdżiny zrzeszone w Kole Gospodyń Paradne Gosposie z Kasinki Małej poczęstują własnoręcznie wykonanymi słodkościami, a członkowie Orkiestry wystąpią z krótkim programem artystycznym.

Apelujemy do wszystkich uczestników Eucharystii o zachowanie dystansu społecznego oraz zakrycie ust i nosa, również na zewnątrz kościoła. Przypominamy też, że w świątyni może przebywać ograniczona ilość osób.

Zachęcamy wszystkich Zagórzeńców biorących udział w tej Mszy św. do ubrania się w zagórzański strój regionalny i zaprezentowania się w nim podczas wydarzenia. Będzie to forma popularyzacji naszej kultury i tradycji.

Tych, którzy nie dotrą do Lubomierza na tę szczególną Eucharystię, zapraszamy do włączenia się w nią za pośrednictwem Internetu. Transmisja Zagórzańskiej Mszy św. prowadzona będzie na stronie internetowej parafii lubomierz.franciszkanie.pl/kamera/.

Zagórzańskie Msze św. są odprawiane cyklicznie, w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 14.00 – w okresie

2 STYCZNIA 2022R. GODZ. 14.00

ZABYTKOWY KOŚCIÓŁ W LUBOMIERZU

PO MSZY ŚW. KONCERT ORKIESTRY DĘTEJ "ECHO GÓR" Z KASINKI MAŁEJ, KIERMASZ RĘKODZIEŁA, OZDOBNYCH PIERNIKÓW, MIODÓW, WYROBÓW PSZCZELICH, GALANTERII DREWNIANEJ, REGIONALNYCH STROJÓW I INNYCH PRODUKTÓW LOKALNYCH ORAZ POCZĘSTUNEK OD KG PARADNE GOSPOSIE Z KASINKI MAŁEJ

od maja do października w zabytkowym kościele w Kasinie Wielkiej, a od listopada do kwietnia w kościele parafialnym w Lubomierzu.

Zapraszamy do udziału w tych Mszach św. wszystkich Zagórzeńców, gości i turystów odwiedzających Zagórzańskie Działy!
MAGDA POLAŃSKA